

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
Ι Δ Ρ Υ Μ Α

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ - ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΓΙΑΣ

Εισηγήτρια: Τανού Σωτηρία Α.Μ. 2011046
Επιβλέπουσα: Αργυροπούλου Φωτούλα

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2016

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την καθηγήτρια μου κα Φωτούλα Αργυροπούλου κυρίως για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε και την υπομονή που έκανε κατά την διάρκεια υλοποίησης της πτυχιακής μου εργασίας. Όπως επίσης και για την πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγηση της, για την επίλυση διαφόρων θεμάτων.

Θα ήθελα επίσης να απευθύνω τις ευχαριστίες μου στους γονείς μου, οι οποίοι στήριξαν τις σπουδές μου με διάφορους τρόπους, φροντίζοντας για την καλύτερη δυνατή μόρφωση μου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη.....	4
Κατάλογος πινάκων.....	5
Κατάλογος γραφημάτων.....	6
Εισαγωγή.....	7

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^Ο

1. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1.1. Γενικές έννοιες τουρισμού.....	8
1.2. Το κοινωνικό φαινόμενο του τουρισμού	9
1.3. Μορφές τουρισμού.....	11

2. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

2.1 Τι είναι εναλλακτικός τουρισμός.....	13
2.2 Τα κίνητρα του τουρίστα	15
2.3 Συνεισφορά του εναλλακτικού τουρισμού στην τοπική ανάπτυξη.....	17
2.4 Βασικές μορφές του εναλλακτικού τουρισμού.....	19

3. ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....

3.1 Πόροι, Υποδομές και Υπηρεσίες.....	21
--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^Ο

4. Η ΑΓΙΑ

4.1 Η περιοχή Ιστορική περιγραφή	22
4.2 Περιοχές γύρο από τον Δήμο Αγιάς.....	23
4.3 Αξιοθέατα Δήμου Αγιάς.....	37
4.4 Εναλλακτικός τουρισμός στον Δήμο Αγιάς.....	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^Ο

3. Έρευνα.....	45
3.1 Αποτελέσματα.....	46

Συμπεράσματα Έρευνας.....	77
Γενικά Συμπεράσματα.....	78

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	79
-------------------	----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	81
----------------	----

Περίληψη

Ο τουρισμός είναι ένας πολύ διαδεδομένος τρόπος ψυχαγωγίας ενώ παράλληλα αποτελεί μια πολύ μεγάλη βιομηχανία και σημαντικότερη πηγή εσόδων για πολλές περιοχές. Ένα νέο είδος τουρισμού διαμορφώνεται πλέον που θεωρεί τον τουρισμό ανθρώπινη ανάγκη και όχι επιθυμία. Από την άλλη μεριά θεωρείται σημαντικό κίνητρο για την τουριστική μετακίνηση η επιθυμία απασχολήσεως, με θέματα εκτός καθημερινής ρουτίνας, πρώτον για να αποτοξινωθεί από τις σκέψεις της ανάγκης και κατά δεύτερον για να βρει καινούργια ενδιαφέροντα στην ζωή και να παρουσιάσουν καινούργιες ευκαιρίες προσωπικής δραστηριότητας.

Κύριες μορφές που έχουν αναπτυχθεί είναι ο μαζικός τουρισμός και ο εναλλακτικός τουρισμός.

Ο εναλλακτικός τουρισμός προσπαθεί να συνδέσει την τοπική κοινωνία και τις ιδιαιτερότητες της μαζί με ειδικευμένες μορφές φιλοξενίας και ψυχαγωγίας, προκειμένου να δημιουργήσει ένα μοναδικό προϊόν, το οποίο αντιμετωπίζει τον ανταγωνισμό, και είναι βιώσιμο στο μέλλον.

Η Αγιά είναι μια νεοεισερχόμενη, στον τουριστικό χάρτη, περιοχή με μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης οικοτουρισμού. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται τα αποτελέσματα πρωτογενούς έρευνας που έγινε σε επαγγελματίες και κατοίκους της περιοχής. Από αυτά φαίνεται ότι η Αγιά σαν φυσικό περιβάλλον έχει τις προϋποθέσεις να αναπτύξει οικοτουρισμό. Όσοι ασχολούνται με τον τουρισμό ελπίζουν σ' αυτό, αλλά τους λείπει η εμπειρία και η βοήθεια από τους κρατικούς φορείς.

Λέξεις κλειδιά: μαζικός τουρισμός, εναλλακτικός τουρισμός, βιώσιμη ανάπτυξη

Κατάλογος Πινάκων

Αρίθμηση Πινάκων	Ονοματολογία Πινάκων	Σελίδα
ΠΙΝΑΚΑΣ 1	Φύλο	46
ΠΙΝΑΚΑΣ 2	Ηλικία ερωτηθέντων	47
ΠΙΝΑΚΑΣ 3	Σχέση με τον τουρισμό	48
ΠΙΝΑΚΑΣ 4	Πόσο ποιοτικός είναι ο τουρισμός στην Αγιά;	49
ΠΙΝΑΚΑΣ 5	Πόσο σωστά προωθείται το προϊόν;	50
ΠΙΝΑΚΑΣ 6	Πόσο ανταγωνιστικός είναι ο τουρισμός στον Δήμο Αγιάς;	51
ΠΙΝΑΚΑΣ 7	Υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης;	52
ΠΙΝΑΚΑΣ 9	Μπορεί η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού να προσελκύσει πελάτες;	53
ΠΙΝΑΚΑΣ 10	Υπάρχει κρατική πρωτοβουλία για την ανάπτυξη του τουρισμού;	54
ΠΙΝΑΚΑΣ 11	Τι είναι απαραίτητο για την ανάπτυξη του τουρισμού;	55
ΠΙΝΑΚΑΣ 12	Πλεονεκτήματα της Αγιάς	56
ΠΙΝΑΚΑΣ 13	Μειονεκτήματα της Αγιάς	57
ΠΙΝΑΚΑΣ 14	Ποιο το μέλλον του τουρισμού στην Αγιά;	58

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Αρίθμηση Διαγραμμάτων	Ονοματολογία Διαγραμμάτων	Σελίδα
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1	Φύλο	46
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2	Ηλικία ερωτηθέντων	47
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3	Σχέση με τον τουρισμό	48
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4	Πόσο ποιοτικός είναι ο τουρισμός στην Αγιά;	49
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5	Πόσο σωστά προωθείται το προϊόν;	50
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6	Πόσο ανταγωνιστικός είναι ο τουρισμός στον Δήμο Αγιάς;	51
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7	Υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης;	52
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9	Μπορεί η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού να προσελκύσει πελάτες;	53
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10	Υπάρχει κρατική πρωτοβουλία για την ανάπτυξη του τουρισμού;	54
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11	Τι είναι απαραίτητο για την ανάπτυξη του τουρισμού;	55
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12	Πλεονεκτήματα της Αγιάς	56
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13	Μειονεκτήματα της Αγιάς	57
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14	Ποιο το μέλλον του τουρισμού στην Αγιά;	58

Ακρωνύμια και Συντομογραφίες

ΕΟΤ: Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού
ΕΟΠΕ: Ελληνική Ομοσπονδία Πετοσφαίρισης
Τ.Α: Τοπική Αυτοδιοίκηση

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο σκοπός αυτής της εργασίας είναι η παρουσίαση του τουρισμού στον Δήμο Αγιάς, η καταγραφή της ήδη υπάρχουσας κατάστασης, ανάλυση των δυνατοτήτων της περιοχής καθώς και ο προσδιορισμός παραγόντων που περιορίζουν την περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού.

Παράλληλα ερευνάται και η συμβολή τόσο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης όσο και της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Η εργασία επικεντρώνεται στην περιγραφή της υπάρχουσας κατάστασης και των δυνατοτήτων που υπάρχουν για τη βελτίωση της.

Η εργασία περιλαμβάνει επίσης και πρωτογενή έρευνα βασισμένη σε ερωτηματολόγιο. Μέσα από αυτή την έρευνα προσπαθήσαμε να μελετήσουμε τη σχέση των κατοίκων της περιοχής με τον τουρισμό και συγκεκριμένα με τον εναλλακτικό τουρισμό. Επίσης να αναζητήσουμε τους ανασταλτικούς παράγοντες της ανάπτυξης.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στον κλασικό τουρισμό και αναλυτικά παρουσιάζεται ο εναλλακτικός τουρισμός και οι μορφές αυτού. Τμήμα του κεφαλαίου επίσης απασχολεί το τουριστικό προϊόν καθώς και οι αρμοδιότητες του καθενός από τους φορείς της τουριστικής και πολιτιστικής ανάπτυξης.

Στο δεύτερο κεφάλαιο δίνονται αναλυτικά στοιχεία σχετικά με το Δήμο Αγιάς, ο οποίος βρίσκεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και η τουριστική του ανάπτυξη θα μπορούσε να συμβάλει στην ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής. Το κεφάλαιο συνεχίζεται με την καταγραφή και ανάλυση των μορφών εναλλακτικού τουρισμού που προσφέρει η περιοχή.

Το τρίτο κεφάλαιο περιλαμβάνει την πρωτογενή έρευνα που εξετάζει το επίπεδο του τουρισμού στην Αγιά και τις μορφές του εναλλακτικού τουρισμού που μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη του.

Η εργασία ολοκληρώνεται με το τέταρτο κεφάλαιο που περιέχει τα συμπεράσματα της παραπάνω έρευνας και τις προτάσεις για τη βελτίωση των υπαρχουσών συνθηκών.

Τα βασικότερα συμπεράσματα είναι ότι η Αγιά είναι μια περιοχή που δεν έχει αναπτυχθεί τουριστικά, οι υποδομές της είναι περιορισμένες και το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών χαμηλό. Όμως έχει όλες τις προϋποθέσεις ανάπτυξης εναλλακτικού τουρισμού και αυτό μπορεί να γίνει αν υπάρξει ένας κεντρικός σχεδιασμός σε επίπεδο Περιφέρειας, Δήμου και επιχειρήσεων, ώστε να προσδιοριστούν και να αναδειχθούν τουριστικές προτάσεις, που θα στηριχτούν στις ιδιαιτερότητες της περιοχής.

ΜΕΡΟΣ Α΄ - ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1.1. Γενικές έννοιες τουρισμού

Ο τουρισμός σήμερα αποτελεί μια οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα που κινείται σε τοπικό και διεθνές επίπεδο και για πολλές εθνικές οικονομίες η πρωταρχική παραγωγική διαδικασία που λειτουργεί είναι σαν μια βασική πηγή εισοδήματος. Καλύπτει σχεδόν όλα τα εισοδηματικά στρώματα και προσπαθεί να ικανοποιήσει τη βασική πλέον ανάγκη του ανθρώπου που είναι η δυνατότητα αλλαγής περιβάλλοντος και τρόπου ζωής, για ένα χρονικό διάστημα, που σε ποιότητα και ποσότητα διαφοροποιείται ανάλογα με τη διάθεση και το μέγεθος της δαπάνης που ο κάθε άνθρωπος έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει (Ηγουμενάκης, 2007).

Ο τουρισμός, όπως αναφέρει ο Medecin, είναι μια δραστηριότητα ευκαιρίας που συνίσταται στο να ταξιδεύει κανείς μακριά από τον τόπο διαμονής του για διασκέδαση, για ανάπαυση, για εμπλουτισμό των εμπειριών του και την ανύψωση του πνευματικού επιπέδου από την παρουσίαση νέων μορφών ανθρώπινης δράσης και από τις εικόνες μιας άγνωστης φύσης (Κολτσιδόπουλος, 2005). Ο όρος τουρισμός έχει αγγλική προέλευση από τον αντίστοιχο αγγλικό όρο «TOURING» που προέρχεται από την γαλλική λέξη «TOUR» που σημαίνει γύρος, περιοδεία, ταξίδι. Η λέξη τουρίστας (tourist) χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά το 1800, ενώ το 1811 πρωτοεμφανίστηκε ο όρος τουρισμός (tourism) για να δηλώσει με επεξηγηματικό τρόπο την πρακτική να ταξιδεύει κανείς για λόγους ευχαρίστησης. Στην ελληνική γλώσσα η επικρατέστερη εξήγηση του όρου «τουρίστας» είναι « ο ταξιδιώτης χάριν ψυχαγωγίας » και αντιστοίχως του « τουρισμού » ή « Μετακίνηση χάριν της ψυχαγωγίας ». Αν θέλουμε να μεταφέρουμε στην ελληνική γλώσσα τους όρους «touriste» και « tourisme» θα πρέπει να τους αποδώσουμε με τους παλιούς όρους « περιηγητής » και « περιήγηση ». Αυτοί οι ξενόγλωσσοι όροι έχουν καθιερωθεί διεθνώς και είναι αντίστοιχα πολιτογραφημένοι σε όλες τις γλώσσες και έτσι η όποια μετάφραση τους θα είναι ανώφελη και παρακινδυνευμένη. Παρακινδυνευμένη γιατί ενδεχόμενα να μην καλύπτει όλη την έκταση των όρων. Ανώφελη γιατί έχουν ήδη ενσωματωθεί οι όροι αυτοί και στην ελληνική γλώσσα με σαφείς περιεχόμενο της έννοιας τους. (Ηγουμενάκης, 1997)

Ωστόσο, η λέξη τουρισμός παρέπεμπε σε αρνητικό συνειρμό καθώς παρουσίαζε τα φτηνά ομαδικά ταξίδια και συνοδεύονταν από ένα είδος βρετανικής υπεροψίας απέναντι στους ξένους. Αντίθετα, οι όροι ταξίδι και ταξιδιώτης ανέκαθεν συνοδεύονταν από θετική σημασία γιατί παραπέμπουν σε άτομα εύπορων,

μορφωμένων και αριστοκρατικών οικογενειών που ταξίδευαν ανά τον κόσμο. Αυτοί οι περιηγητές διάθεταν χρόνο και χρήμα για μεγάλες διακοπές και περιηγήσεις. Οι σημερινοί περιηγητές κατά γενική ομολογία είναι εργαζόμενοι με μετρημένα εισοδήματα, που επιδιώκουν τη μέγιστη τουριστική απόλαυση. Οι σύγχρονες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, μετατρέπουν τον τουρισμό από επιθυμία σε ανάγκη και δημιουργία νέων ειδών τουρισμού. Η παραπάνω περιγραφή αποτελεί και το περιεχόμενο του όρου τουρισμού. Το περιεχόμενο αυτό διαρκώς μεταβάλλεται και διευρύνεται για αυτό πρέπει να δεχτούμε την σημερινή έκφραση του όρου. Η οποία ενδέχεται στο μέλλον να διευρυνθεί, αν προστεθούν και άλλα κίνητρα. Προς το παρόν αρκεί να γίνει αποδεκτό πως ο τουρισμός αποτελεί έναν διαδεδομένο τρόπο ψυχαγωγίας και παράλληλα μια πολύ μεγάλη βιομηχανία και σημαντικότερη πηγή εισόδων για πολλές τουριστικές χώρες.

Πρόσφατα χάρη στην μεγάλη μείωση του κόστους ταξιδιού και της πτώσης του Τείχους υπάρχουν ανερχόμενοι τουριστικοί προορισμοί που προσελκύουν κάθε χρόνο και περισσότερους τουρίστες με όπλο τις χαμηλές τιμές και την καλή εξυπηρέτηση. Ο τουρισμός είναι αποτέλεσμα μεμονωμένης ή ομαδικής μετακίνησης ανθρώπων σε διάφορους τουριστικούς προορισμούς και η διαμονή τους σε αυτούς επί τουλάχιστον 24ωρου με σκοπό την ικανοποίηση των ψυχαγωγικών τους αναγκών.

Οι διάφορες μορφές τουρισμού περιλαμβάνουν απαραίτητα δύο βασικά στοιχεία 1) το ταξίδι στον τουριστικό προορισμό και 2) την διαμονή σε αυτόν, συμπεριλαμβανόμενου της διατροφής. Το ταξίδι και η διαμονή λαμβάνουν χώρα εκτός του τόπου της μόνιμης διαμονής των ανθρώπων που αποφασίζουν να μετακινηθούν για τουριστικούς λόγους. Η μετακίνηση ανθρώπων σε διάφορους τουριστικούς προορισμούς είναι προσωρινού και βραχυχρόνιου χαρακτήρα, που σημαίνει ότι κάποια στιγμή θα επιστρέψουν πίσω στον τόπο της μόνιμης κατοικίας τους μέσα σε λίγες μέρες, βδομάδες ή μήνες. Οι άνθρωποι επισκέπτονται τουριστικούς προορισμούς για τουριστικούς λόγους δηλαδή για λόγους άλλους από εκείνους της μόνιμης διανομής τους ή της επαγγελματικής απασχόλησης τους.

1.2. Το κοινωνικό φαινόμενο του τουρισμού

Ο τουρισμός με την σημερινή του έκταση αποτελεί πια φαινόμενο. Ο σύγχρονος άνθρωπος θεωρεί πια ανάγκη του, την πρόσκαιρη μετακίνηση του από την μόνιμη κατοικία σε άλλους τόπους της χώρας του ή άλλης χώρας. Η σημερινή σύγχρονη μηχανοποιημένη ζωή των πόλεων κουράζει τον άνθρωπο, και αυτός με την αλλαγή επιδιώκει την ξεκούραση και την χαλάρωση. Η άφθονη πια παροχή συγχρόνων απολαύσεων οδηγεί τον πολιτισμένο άνθρωπο σε μια φυγή, η οποία ικανοποιείται με το τουριστικό ταξίδι. Παράλληλα ο άνθρωπος της υπαίθρου μαγεύεται από την μεγάλη ζωή των μεγαλουπόλεων και με την μετακίνηση του σε αυτές ζητά να απολαύσει και αυτός, αυτό που άνθρωποι των πόλεων προσπαθούν να αποφύγουν στις διακοπές τους.

Στην αναζήτηση για την εξήγηση του τουριστικού φαινομένου, έγινε από ειδικούς κάποιος παραλληλισμός μεταξύ αύξησης της τουριστικής κίνησης και της οικονομικής κατάστασης. Παρατηρήθηκε έτσι ότι η αύξηση της τουριστικής κίνησης υπήρχε μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο, διπλάσια από την αύξηση του κοινωνικού εισοδήματος. Η διαπίστωση αυτή δεν δικαίωσε την υπόθεση που έγινε αρχικά ότι η τάση του ανθρώπου για το τουριστικό ταξίδι είναι ανάλογη με τα εισοδήματα του. Φυσικά η βελτίωση του κοινωνικού εισοδήματος παίζει μεγάλο ρολό στην τουριστική κίνηση. Έτσι μπορούμε να πούμε ότι στις πρώτες ανάγκες του ανθρώπου μετά την τροφή, κατοικία, ενδυμασία, και μόρφωση προστίθεται και η ψυχαγωγία. Στην ιεράρχηση αυτών των αναγκών της μετακίνησης η ψυχαγωγία δεν είναι ανάγκη να είναι τελευταία.

Ανάλογα λοιπόν με την ψυχοσύνθεση και τις περιστάσεις των ατόμων, είναι δυνατόν η ανάγκη της μετακινήσεως να ικανοποιείται με το αντίστοιχο περιορισμό της ικανοποίησεως των άλλων βασικών αναγκών όταν το ατομικό εισόδημα που διατίθεται δεν επαρκεί. Πολλές φορές η θέληση του ανθρώπου για μετακίνηση μπορεί να υπάρχει μέχρι τέτοιου σημείου ώστε ο άνθρωπος να υφίσταται ακόμα και θυσίες προκειμένου να ικανοποιήσει την διάθεση αυτή. Αυτή η παρατήρηση δείχνει ποσό αληθινή είναι επειδή πολλά άτομα κινούνται χωρίς οικονομικά μέσα και στερούνται και τα πιο στοιχειώδη μέσα άνεσης στην μετακίνηση από την χώρα τους. Δεν πρέπει να αγνοηθεί το γεγονός ότι πάρα πολλοί τουρίστες από αυτή την κατηγορία κατευθύνονται στην αναζήτηση χρηματικών πόρων στην χώρα που επισκέπτονται, με τη προσφορά της εργασίας τους. Έτσι φθάνουμε στην εποχή στην οποία δικαιολογείται η σπατάλη χρημάτων για άτομα και οικογένειες με περιορισμένους οικονομικούς πόρους όταν γίνεται για χάρη της ψυχαγωγίας του τουρισμού. Αλλά δεν είναι μόνο οι παράγοντες που αναφέρθηκαν προηγουμένως που κινούν τον άνθρωπο στον τουρισμό.

Οι κοινωνιολόγοι προσθέτουν και άλλους παράγοντες που συντελούν στην αύξηση της τουριστικής κίνησης, έτσι επειδή ο τουρισμός έχει γίνει πια μόδα, από τον οποίο όσοι απέχουν από αυτήν δεν είναι κοινωνικά αποδεκτοί. Για να μην θεωρηθεί λοιπόν κάποιος απροσάρμοστος και έχοντας αυτό τον λόγω σαν κίνητρο γίνεται τουρίστας παρά την επιθυμία του και τα οικονομικά του μέσα. Έτσι όταν αυτό γίνεται το συνηθίζει και το κάνει τουριστικό βίωμα. Δέχονται επίσης ότι το ταξίδι αποτελεί εντυπωσιακό τρόπο επίδειξης και αυτό βοηθάει στην ανάπτυξη του τουρισμού. Έτσι ότι δεν μπορεί να πετύχει ένας κοινός άνθρωπος από πλευράς κοινωνικής προβολής, το επιτυγχάνει με έναν εντυπωσιακό τρόπο, που μπορεί να είναι ένα πολυδάπανο ταξίδι αναψυχής. Επίσης η βαθύτερη ψυχολογική έννοια του να στείλουμε, από το ταξίδι που είμαστε, κάρτες σε διαφόρους φίλους ή το να φέρουμε κάποια ενθύμια, δεν είναι τίποτα άλλο από την υπόμνηση ότι ταξιδέψαμε εκεί για να προκαλέσουμε τον θαυμασμό. Από την άλλη μεριά θεωρείται σημαντικό κίνητρο για την τουριστική μετακίνηση και η επιθυμία απασχολήσεως μας, με θέματα εκτός καθημερινής ρουτίνας, πρώτον για να αποτοξινωθούμε από τις σκέψεις της ανάγκης και κατά

δεύτερον για να βρούμε καινούργια ενδιαφέροντα στην ζωή και να παρουσιαστούν καινούργιες ευκαιρίες προσωπικής δραστηριότητας.

Υπάρχει πολλές φορές η μείωση του ενδιαφέροντος για αποταμίευση των εισοδημάτων επειδή: α) γίνονται διάφορες μορφές περιουσιακών δεσμεύσεων, β) λόγω της ενιαίας νομισματικής πολιτικής, γ) τα αυξημένα φορολογικά βάρη και τις κοινωνικές εισφορές, δ) τις διάφορες και συχνές οικονομικές καταστροφές. Αυτή η μείωση της διάθεσης για αποταμίευση οδηγεί τον άνθρωπο περισσότερο στην απόλαυση της ζωής σήμερα, παρά την εξασφάλιση για το αύριο.

Ένα ακόμη κίνητρο που έδωσε αφορμή στον άνθρωπο να επιθυμεί περισσότερο από παλιά την περιήγηση, ήταν και οι παγκόσμιοι πόλεμοι. Όσοι μετακινήθηκαν για να στρατευθούν απέκτησαν κατά κάποιο τρόπο την διάθεση για περιήγηση. Η μετακίνηση όμως αυτή ήταν η αφορμή για την γνωριμία από κοντά της ζωής των άλλων λαών και των επιδόσεων τους, γνωριμία που οδηγεί στην αλληλοκατανόηση, η οποία διαλύει τις εχθρότητες μεταξύ των λαών, πράγμα που αποτελεί και την ενδόμυχη επιθυμία κάθε ανθρώπου. Επιπλέον η διάθεση του ανθρώπου να αισθανθεί ελεύθερος, ικανοποιείται σημαντικά από το τουριστικό ταξίδι που τον απομακρύνει από τις καθημερινές φροντίδες για την εξασφάλιση των πόρων ζωής από το καθήκον, την επαγγελματική ρουτίνα κ.λπ. Ο άνθρωπος από την στιγμή που ταξιδεύει αρχίζει να βγάζει από πάνω του τον καθημερινό άνθρωπο της φροντίδας και μετατρέπεται σε άνθρωπο της αμεριμνησίας. (EOT/ Τουρισμός, 1985),(N. Ηγουμενάκης, 1997)

1.3. Μορφές τουρισμού:

Στον τομέα του τουρισμού ο παράγοντας της διαμονής προσδιορίζει τρία στοιχεία τη διάρκεια, το κατάλυμα και τη δαπάνη διαμονής.

Η χρονική διάρκεια διαμονής των τουριστών στον τουριστικό προορισμό είναι τόση όση είναι και η διάρκεια των διακοπών τους, αφού η χρονική διάρκεια της τουριστικής μετακίνησης είναι μερικές ώρες μέχρι και μια και σπάνια, δυο ημέρες. Οι διακοπές όπως τις γνωρίζουμε σήμερα από άποψη διάρκειας κατατάσσονται σε τρεις κύριες κατηγορίες:

- Στις κύριες διακοπές που διαρκούν 15-30 ημέρες.
- Στις δεύτερες διακοπές που διαρκούν 5-15 ημέρες.
- Στις μικρές διακοπές που διαρκούν 1-4 ημέρες και περιλαμβάνουν τα διαφορά εορταστικά «τριήμερα» και «τετραήμερα» γνωστά και σαν μεγάλα Σαββατοκύριακα. Η διαμονή των τουριστών γίνεται στα λεγόμενα τουριστικά καταλύματα που περιλαμβάνουν ξενοδοχεία, μοτέλ, πανδοχεία, ξενώνες, πλωτά καταλύματα, οικοτροφεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, διαμερίσματα, τροχόσπιτα, σκηνές και σπίτια φίλων ή συγγενών τα οποία διακρίνονται στα κυρία ή ξενοδοχειακά καταλύματα ή και στα συμπληρωματικά τουριστικά καταλύματα.

Τα τουριστικά καταλύματα συγκεντρώνονται σε διάφορους σχηματισμούς γνωστούς σαν τουριστικά θέρετρα, τουριστικά χωριά, πάρκα, κατασκηνώσεις, κέντρα διακοπών κ.λπ. Έτσι στον προσδιορισμό των μορφών του τουρισμού ο παράγοντας «διαμονή»

αλλά και ο παράγοντας «μετακίνηση» γίνεται σε αρκετές περιπτώσεις βασικό γνώρισμα των εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Στον λαϊκό τουρισμό οι τουρίστες διαμένουν σε φθηνά καταλύματα. Στον επιλεκτικό και στον κοσμοπολίτικο τουρισμό οι τουρίστες διανέμουν σε καταλύματα (πολυτελείας) που κοστίζουν πολύ ακριβά.

Στον επαγγελματικό τουρισμό (Συνεδριακό, Εκθέσεων, Κινήτρων, Επαγγελματικών Ταξιδιών) οι τουρίστες διαμένουν σε ακριβά καταλύματα γιατί τα πληρώνουν οι χορηγοί και οι διοργανωτές του επαγγελματικού τουρισμού. Υπάρχει επιπλέον και ο πακεταρισμένος τουρισμός. Οι τουρίστες που επιλέγουν αυτό το είδος τουρισμού συνήθως βρίσκουν καταλύματα 3-5 αστέρων με σχετικά χαμηλή τιμή την οποία εξασφαλίζουν για χάρη τους οι διοργανωτές οι οποίοι μπορούν να πετύχουν αρκετά καλές τιμές όταν ο αριθμός των τουριστών που διοχετεύουν στα ξενοδοχεία είναι μεγάλος και εξασφαλίζει την πληρότητα.

Εσωτερικός τουρισμός: Οι ορισμοί όμως που δόθηκαν ως τώρα δεν λαμβάνουν υπόψη τον εσωτερικό τουρισμό. Τελευταία φορά, το θέμα της υιοθέτησης ενός ορισμού για τον εσωτερικό τουρισμό τέθηκε στην Παγκόσμια Διάσκεψη για τον τουρισμό που συγκλήθηκε το 1980 στην Μανίλα των Φιλιππίνων από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού χωρίς όμως θετικό αποτέλεσμα. Σήμερα κάποιες χώρες έχουν προσπαθήσει να ορίσουν τον ντόπιο τουρίστα. Οι ΗΠΑ π.χ. ορίζουν ως τουρίστα που κάνει εσωτερικό τουρισμό οποιοδήποτε άτομο φεύγει από το σπίτι του με σκοπό να επισκεφτεί κάποιο μέρος που απέχει τουλάχιστον 50χιλιόμετρα από αυτόν για οποιοδήποτε λόγο εκτός της καθημερινής του μετάβασης στην εργασία.

Παρενθετικά τα διάφορα είδη του τουρίστα είναι τα ακόλουθα: 1) Εγχώριος τουρίστας είναι ο τουρίστας μιας χώρας που ταξιδεύουν μόνο εντός των γεωγραφικών της ορίων. 2) Εξερχόμενος τουρίστας είναι ο μόνιμος κάτοικος μιας χώρας όταν ταξιδεύει σε μια άλλη χώρα. 3) Εισερχόμενος τουρίστας είναι ο τουρίστας εκείνος ο οποίος προέρχεται από μια άλλη χώρα με σκοπό να ταξιδέψει στην συγκριμένη εκείνη χώρα που έχει επιλέξει. 4) Διεθνής τουρισμός είναι το σύνολο του εισερχόμενου και του εξερχόμενου τουρισμού. 5) Εσωτερικός τουρισμός είναι το σύνολο του εγχώριου και του εισερχόμενου τουρισμού. 6) Εθνικός τουρισμός είναι το σύνολο του εγχώριου και του εξερχόμενου τουρισμού.

Μαζικός τουρισμός: Ο μαζικός τουρισμός είναι μια νέα ιδέα η οποία ξεκίνησε από την μεγάλη άνοδο των εισοδημάτων μετά την βιομηχανική επανάσταση. Πριν από αυτήν τα ταξίδια πολιτισμού ή ψυχαγωγικού χαρακτήρα ήταν αποκλειστικό προνόμιο λίγων εκλεκτών περιηγητών, συνήθως αριστοκρατών. Σήμερα, ο μαζικός τουρισμός λόγω των δυσμενών επιπτώσεων που προκαλεί στο φυσικό περιβάλλον αλλά και σε κοινωνικό επίπεδο, κρίνεται αρνητικά. Η παγκόσμια τάση σήμερα είναι ο τουρισμός να είναι φιλικός ως προς τον άνθρωπο και ως προς το φυσικό περιβάλλον. Μορφές τουρισμού όπως ο αγροτουρισμός, ο περιηγητικός τουρισμός, ο πολιτιστικός τουρισμός, ο συνεδριακός τουρισμός αλλά και ο τουρισμός των πόλεων θεωρούνται σήμερα οι μορφές που θα πρέπει να καταστεί βιώσιμη καθώς και να καταπολεμηθεί η εποχικότητα.

2.ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

2.1 Τι είναι εναλλακτικός τουρισμός;

Εναλλακτικός είναι αυτός που προκαλεί ή δέχεται εναλλαγή, δηλαδή διαδοχική αλλαγή ή αντικατάσταση από κάποιον άλλον και αντίθετα. Εναλλακτική μορφή είναι μια μορφή από πολλές άλλες παρόμοιες που έχουν τη δυνατότητα εναλλαγής. Εναλλακτική μορφή τουρισμού είναι, κατ' αναλογία και κατ' επέκταση, μια από τις πολλές μορφές τουρισμού που υπάρχουν, που μπορεί να αντικατασταθεί ή να αντικαταστήσει κάποια άλλη μορφή. Τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί το ενδιαφέρον για τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού από τουριστικούς επενδυτές και φορείς ανάπτυξης που δεν είναι ικανοποιημένοι από τη μαζικοποίηση της τουριστικής διακίνησης και τις επακόλουθες αρνητικές της συνέπειες ο εναλλακτικός τουρισμός προσδιορίζεται από εκείνες τις μορφές τουρισμού, οι οποίες συνδέονται με τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές κοινοτικές αξίες που επιτρέπουν τόσο στους «οικοδεσπότες» όσο και στους «φιλοξενούμενους» να απορροφούν τις θετικές αλληλεπιδράσεις και να μοιράζονται εμπειρίες.

Ο εναλλακτικός τουρισμός όπως και η «αειφόρος ανάπτυξη» είναι έννοιες που χρησιμοποιήθηκαν ευρύτατα τα τελευταία χρόνια, καθότι εισάγουν μια καινούργια προσέγγιση και φιλοσοφία σε ένα παλιό πρόβλημα, προϋποθέτοντας εκδήλωση ενεργού ενδιαφέροντος εκ μέρους τόσο των «φιλοξενούμενων» όσο και των «οικοδεσποτών». Σύμφωνα με τον Butler (1990) οι εναλλακτικοί τρόποι τουρισμού επιφέρουν λιγότερες αρνητικές συνέπειες στους προορισμούς υποδοχής τουριστών χωρίς όμως να μειώνουν τα θετικά οικονομικά αποτελέσματα, πραγματικότητα επιθυμητή από όλους όσους βρίσκονται σε θέσεις κλειδιά στην τουριστική ανάπτυξη μιας περιοχής καθώς και τον ντόπιο πληθυσμό. Ενδεικτικά ο Fennell (2001) σημειώνει <<οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού δίνουν την ευκαιρία στις χώρες να εκμηδενίσουν τις εξωγενείς επιδράσεις, να αναπτύξουν τη δική τους υποδομή και ανωδομή, ώστε να συμμετέχουν οι ίδιες στην ορθολογική ανάπτυξη τους - ουσιαστικά να κερδίσουν τη μάχη σε σημαντικά θέματα, αντί να τα παραχωρούν όλα σε ξένους επιχειρηματίες και ξένους θεσμικούς παράγοντες του τουριστικού χώρου>>. Πολλοί συγγραφείς, όπως οι Cazes (1989), Himmetoglu (1992), θεωρούν τον εναλλακτικό τουρισμό ως μια σύγχρονη μορφή ανάπτυξης που έχει ερμηνευτεί σε σχέση με άλλες εκφράσεις όπως: «κατάλληλος», «οίκο-», «ήπιος», «υπεύθυνος», «ελεγχόμενος», «χαμηλών προσκρούσεων», «ευγενής», «μικρής κλίμακας», «διαφορετικός», «επιδέξιος», «παρορμητικός», «αντιτουρισμός», «συμμετοχικός» και «πράσινος».

Ωστόσο η έννοια του εναλλακτικού τουρισμού είναι διαφορετική από χώρα σε χώρα. Ορισμένοι ερευνητές υποστηρίζουν ότι οποιαδήποτε άλλη μορφή εκτός από το μαζικό τουρισμό αποτελεί τον εναλλακτικό τουρισμό, ο οποίος υπόσχεται στους τουρίστες κάτι διαφορετικό από το μαζικό τουρισμό ενώ άλλοι προσπαθούν να τον ταξινομήσουν, διαφοροποιώντας κυρίως τα άτομα η τις καταστάσεις στα οποία

αναφέρεται. Υπάρχει όμως ένας αριθμός συνισταμένων του εναλλακτικού τουρισμού οι οποίες είναι γενικά αποδεκτές:

- Η πρώτη αφορά το γεγονός ότι ο εναλλακτικός τουρισμός εφαρμόζεται σε εκείνες τις μορφές τουρισμού, οι οποίες δεν καταστρέφουν το περιβάλλον και δεν επιφέρουν τις αρνητικές επιπτώσεις που προκαλεί ο μαζικός τουρισμός στις περιοχές που αναπτύσσεται.
- Η δεύτερη αναφέρεται στο ότι ο εναλλακτικός τουρισμός θεωρήθηκε, ένα είδος με μικρή ανάπτυξη, μόνο σε τοπικό επίπεδο από ντόπιο πληθυσμό ή τοπικούς φορείς. Επιπλέον με τον τρόπο αυτόν μειώνονται οι αρνητικές συνέπειες, είτε κοινωνικές είτε πολιτιστικές ενώ, από την άλλη πλευρά, είναι περισσότερο πιθανό να γίνει αποδεκτός από τον ντόπιο πληθυσμό.
- Η τρίτη αφορά το γεγονός ότι αρκετές μορφές τουρισμού θεωρούνται εναλλακτικές, διότι αποφέρει οικονομικά οφέλη στον ντόπιο πληθυσμό, στους μόνιμους κατοίκους της υπαίθρου και πολλές φορές σε μειονεκτικές περιοχές και όχι στα μεγάλα αστικά κέντρα ή σε άλλες χώρες όπως συμβαίνει με το μαζικό τουρισμό.
- Τέλος ο τουρισμός που δεν καταστρέφει τον πολιτισμό της κοινωνίας ονομάζεται εναλλακτικός, διότι προσπαθεί ενεργά να ενθαρρύνει το σεβασμό προς την πολιτισμική προορατικότητα μέσου της εκπαίδευσης και της επιμόρφωσης.

Ο τουριστικός κλάδος αποτελεί αναμφισβήτητα έναν από τους μεγαλύτερους οικονομικούς κλάδους στον κόσμο. Όπως όμως είναι γνωστό, ο συμβατικός μαζικός τουρισμός, αναπτυσσόμενος άναρχα, επιβαρύνει έντονα τόσο το φυσικό περιβάλλον όσο και το πολιτιστικό. Οι φυσικοί πόροι σπαταλούνται, η ανεξέλικτη κάθετη πολλές φορές δόμηση αλλοιώνει την ιδιαιτερότητα μιας περιοχής, τα απόβλητα μολύνσεων ενώ από την άλλη, τα κέρδη είναι άνισα και κυρίως, δεν μένουν στην περιοχή. Όλα αυτά σε συνδυασμό με την ευαισθητοποίηση και ανησυχία των πολιτών για την αρνητική επιβάρυνση που προκαλείται στο περιβάλλον, οδήγησε στην γένεση νέων μορφών τουρισμού, πιο ήπιων και φιλικών προς το περιβάλλον που ενισχύουν ταυτόχρονα το εισόδημα των γηγενών. Αυτές οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού αποτελούν το νέο μοντέλο αειφορικής ανάπτυξης και προοιωνίζουν ένα ελπιδοφόρο μέλλον. Οι σημαντικότεροι από τους οποίους είναι: ο οικοτουρισμός, ο αγροτουρισμός, ο γαστρονομικός τουρισμός, ο πολιτιστικός τουρισμός, ο θρησκευτικός τουρισμός, φυσιολατρικός και περιπατητικός τουρισμός, ορειβατικός τουρισμός, χειμερινός τουρισμός, θαλάσσιος τουρισμός, αθλητικός τουρισμός, εκπαιδευτικός τουρισμός, συνεδριακός τουρισμός, τουρισμός υγείας κ.λπ. Πρέπει ωστόσο να αναφερθεί ότι συχνά γίνεται δυσδιάκριτος ο διαχωρισμός των εναλλακτικών μορφών τουρισμού τόσο με τον μαζικό τουρισμό, όσο και μεταξύ τους.

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού διαφέρουν από τον μαζικό τουρισμό όταν:

- 1) Είναι μικρής ελεγχόμενης και ρυθμιζόμενης κλίμακας
- 2) Ενισχύουν οικονομικά και κοινωνικά τις τοπικές κοινωνίες.
- 3) Ελαχιστοποιούν τις αρνητικές επιδράσεις στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.
- 4) Έχουν ποικιλία δραστηριοτήτων σε ατομική βάση και στηρίζονται σε βιώσιμα πρότυπα ανάπτυξης.

2.2 Τα κίνητρα του τουρίστα

Η ομάδα των κινήτρων που οδηγούν σε εναλλακτικό τουρισμό συνδέεται άμεσα με πρότυπα τουριστικής ανάπτυξης τα οποία διαφέρουν ριζικά από αυτά που έχει επιβάλλει ο οργανωμένος μαζικός τουρισμός. Σύμφωνα με τον Cazes θεωρεί πως τα κίνητρα που ωθούν κάποιο άτομο σε «εναλλακτικό τύπο» ταξιδιού είναι διαφορετικά από τα κίνητρα του συνηθισμένου μαζικού τουρίστα που θεωρείται «απαθής», «λιγόνυχος», «νεοαποικιστής» και «άξεστος».

Ο εναλλακτικός τουρίστας έχει διαφορετικής μορφής κίνητρα που μπορούν να νοηθούν ως τα χαρακτηριστικά ενός ενεργητικού ατόμου που αρέσκεται στην περιπλάνηση, τον περίπατο, την αναρρίχηση. Αντιλαμβάνεται τον τουρισμό ως περιπέτεια, επιθυμεί την εξερεύνηση, την ξενάγηση σε αρχαιολογικούς χώρους, την γνωριμία με τον πολιτισμό και τα ήθη και έθιμα. Επίσης μπορεί να αντιλαμβάνεται τον τουρισμό ως προσφορά εθελοντικών υπηρεσιών σε κράτη του εξωτερικού ή ως συμμετοχή σε και αρχαιολογικές ανασκαφές, εργασιακές κατασκηνώσεις. Συνεπώς, οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού οι διακοπές δεν διαφοροποιούνται από τις διακοπές που στοχεύουν απλά σε μια μεμονωμένη προσπάθεια φυγής από τη καθημερινότητα. Το ταξίδι αποκτά νόημα με κοινωνικές, πολιτιστικές, περιβαλλοντικές και εκπαιδευτικές προεκτάσεις .

Ο ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΑΣ

Ο εναλλακτικός τουρίστας δεν μπορεί να θεωρηθεί μόνο ως «πελάτης» ή «καταναλωτής» και αυτό γιατί είναι διαφορετικός από τα συνηθισμένα πρότυπα του φθηνού μαζικού τουρισμού, ενώ είναι γεγονός ότι ο εναλλακτικός τουρισμός προσφέρει μια διαφορετική προσέγγιση από τον καθιερωμένο τρόπο ζωής. Στο παρελθόν οι νεαροί ταξιδιώτες αρνιόντουσαν να τους θεωρείς πως είναι τουρίστες αλλά οι ίδιοι αυτοαποκαλούνταν τουρίστες ταξιδιώτες και κοσμογυρισμένοι, που ταξιδεύουν με σκοπό την αναζήτηση του αυθεντικού, ενώ όλοι οι άλλοι τους αποκαλούσαν άσκοπα περιφερόμενους, χίπις, τουρίστες του σακιδίου κ.λπ.

Οι εναλλακτικοί τουρίστες αποτελούν ένα τμήμα της αγοράς με διαφοροποιητικά χαρακτηριστικά στα κίνητρα που τους ωθούν σε τουριστική μετακίνηση, τις δραστηριότητες τους κατά τη διάρκεια των διακοπών τους κλπ.

Οι διαφορές των εναλλακτικών τουριστών από όλα σχεδόν τα άλλα είδη τουρισμού τείνει να τους απομονώνει σε ευδιάκριτες κατηγορίες που η κάθε μια απ' αυτές παρουσιάζει τις δικές της ιδιαιτερότητες.

Ο εναλλακτικός τουρίστας έχει τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- 1) Προσπαθεί να επισκέπτεται μέρη που δεν έχει πατήσει ανθρώπινο πόδι.
- 2) Διεγείρεται από το αίσθημα της περιήγησης.
- 3) Προσπαθεί να αποφύγει τον πολιτισμό για κάποιο χρονικό διάστημα.
- 4) Προσπαθεί να δημιουργήσει κανάλια επικοινωνίας με τον ντόπιο πληθυσμό.
- 5) Δεν επιζητάει την ύπαρξη τουριστικής υποδομής.
- 6) Συλλέγει περισσότερες πληροφορίες πριν και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του.
- 7) Ταξιδεύει μόνος του ή σε μικρές ομάδες.
- 8) Είναι καλά εκπαιδευμένος.
- 9) Έχει περισσότερα έσοδα από το μέσο όρο.
- 10) Τείνει να παραμένει σε μια χώρα για περισσότερες μέρες από τον παραδοσιακό τουρίστα.

Συνεισφορά του εναλλακτικού τουρισμού στην τοπική ανάπτυξη

Τα τελευταία χρόνια ο μαζικός τουρισμός αντιμετωπίζεται αρνητικά και για αυτό, πολλά κράτη προσανατολίζονται σε μια πολιτική προς την ενθάρρυνση πιο ήπιων (εναλλακτικών) μορφών τουρισμού, αναζητώντας έτσι μια λύση για τα μακροχρόνια προβλήματα που έχουν προκληθεί από την ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη. Τα κίνητρα του εναλλακτικού τουρίστα και τα καταναλωτικά του πρότυπα, που κατευθύνονται στην αναζήτηση της αυθεντικότητας και στην συναναστροφή του με

την παρθένα φύση και τον αυτόχθονα πολιτισμό και έτσι αντιμετωπίζουν με την διατήρηση των ηθών, του πολιτισμού και του περιβάλλοντος της περιοχής που φιλοξενεί τουρίστες. Επιτυγχάνεται με αυτόν τον τρόπο αειφόρος ανάπτυξη και τη μακροβιότητα των υπαρχόντων πόρων.

Ως αποτέλεσμα ο εναλλακτικός τουρισμός υιοθετεί περιορισμούς σε σχέση με την ικανότητα ανάπτυξης μιας τουριστικής περιοχής και μπορεί να θεωρηθεί ως τουρισμός μειωμένων αρνητικών επιπτώσεων. (Ανδριώτης, 2003).

Μέσα από τον εναλλακτικό τουρισμό, ο τουριστικός οικονομικός τομέας συνδέεται με άλλους τομείς της οικονομίας, π.χ. γεωργία, κτηνοτροφία και χειροτεχνία. Απ' την άλλη, περιορίζεται κατά πολύ η διαρροή χρημάτων από την τοπική οικονομία καθώς αποφεύγεται η εισαγωγή προϊόντων. Ντόπιοι επιχειρηματίες μπορούν με μικρές δαπάνες να δημιουργήσουν τις επιχειρήσεις τους και να συνεισφέρουν στην οικονομία γιατί οι αγορές που προμηθεύουν είναι μικρές και μπορούν να τις καλύψουν δαπανώντας μικρά κεφάλαια, αξιοποιώντας, εγχώριους πλουτοπαραγωγικούς πόρους και ακατέργαστα υλικά.

Επίσης, οι υποδομές μπορούν να γίνουν χωρίς πολλές δαπάνες, δεν είναι ιδιαίτερα απαιτητικές, απασχολούν ντόπιο πληθυσμό και εφόσον η τουριστική ανάπτυξη ελέγχεται από τους ντόπιους, οι ίδιοι καρπώνονται και τα οφέλη.

Ας μην ξεχνάμε ότι οι μικρής κλίμακας επιχειρήσεις μπορούν εύκολα να ενσωματωθούν στο υπάρχον κοινωνικό-πολιτιστικό και οικονομικό περιβάλλον της υπαίθρου υλοποιώντας την πολυπόθητη αειφόρος ανάπτυξη.

Ο Εναλλακτικός τουρισμός λοιπόν προσφέρει μεγάλη ποικιλία επιλογών, παρέχει την δυνατότητα εναλλαγής παραστάσεων-παραλία, βουνό, θάλασσα, δάση, ποτάμια, λίμνες, χώρους αναψυχής και διασκέδασης και εκπαίδευση. Για αυτό ολοένα και περισσότεροι ενθαρρύνονται να ασχοληθούν με τον ενεργητικό τουρισμό.

Επίσης αντιλαμβάνεται τον τουρισμό από μια νέα, φρέσκια οπτική γωνία και μπορεί να προσελκύσει ανθρώπους με ποικίλα ενδιαφέροντα.

Κάποια από αυτά είναι :

1) προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αποφυγή των τουριστικών προσφορών, διατήρηση των οικοσυστημάτων, αλληλεπίδραση του ανθρώπου με τα πολιτιστικά μνημεία, στήριξη αγροτικών περιοχών και τέλος επίλυση του προβλήματος του εποχιακού τουρισμού. Η χώρα μας έχει την δυνατότητα να ικανοποιήσει όλες τις παρά πάνω απαιτήσεις συμβάλλοντας συγχρόνως στην τοπική ανάπτυξη. Η προώθηση ενός τέτοιου δυνατού προϊόντος, εξασφαλίζει πρόσθετο εισόδημα στα ταμεία του κράτους.

Σήμερα αρκετές μορφές εναλλακτικού τουρισμού αναπτύσσονται στην Ελλάδα.

Τα σημαντικότερα είδη τουρισμού που συνθέτουν αυτό που ονομάζουμε εναλλακτικό τουρισμό είναι:

1) Αγροτουρισμός,

- 2) Οικοτουρισμός,
- 3) Επαγγελματικός τουρισμός,
- 4) Πολιτιστικός τουρισμός,
- 5) Μαθησιακός τουρισμός,
- 6) Θρησκευτικός τουρισμός,
- 7) Τουρισμός υγείας ,
- 8) Κοινωνικός τουρισμός,
- 9) Θαλάσσιος τουρισμός ,
- 10) Αθλητικός τουρισμός,
- 11) Γεωτουρισμός, Ορεινός-ορειβατικός τουρισμός,
- 12) Χιονοδρομικός τουρισμός ,
- 13) Τουρισμός χειμερινών αθλημάτων και
- 14) Περιπατητικός τουρισμός.

Οι ειδικές μορφές τουρισμού προϋπήρχαν χρονικά τόσο του μαζικού τουρισμού όσο και των νέων μορφών τουρισμού. Λειτουργούσαν όμως στις περισσότερες περιπτώσεις ως συμπληρωματική μορφή του μαζικού τουρισμού, ενώ σήμερα αποτελούν την λύση για την ικανοποίηση των νέων τουριστών που παρουσιάστηκαν σε αυτά που συνδέονται με την οικολογία και το περιβάλλον. Οι ειδικές μορφές τουρισμού χαρακτηρίζονται από την ύπαρξη ενός ειδικού και κυρίαρχου κινήτρου στη ζήτηση και από την ανάπτυξη μιας αντίστοιχης ειδικής υποδομής στις τουριστικές περιοχές, που αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση των τουριστών της κάθε ειδικής μορφής. Οι εναλλακτικές μορφές αποτελούν τμήμα των ειδικών μορφών, όπου επιπλέον οι τουρίστες συχνά επιλέγουν τον τρόπο οργάνωσης και διεξαγωγής του ταξιδιού, στον οποίο κυριαρχεί η αυτονομία των επιλογών και η περιήγηση με μικρή χρήση υπηρεσιών οργανωμένου τουρισμού. Αξίζει για μια φορά ακόμη να τονιστεί πως οι εναλλακτικές μορφές σε αντίθεση με τον κλασικό τύπο μαζικού τουρισμού, έχουν ως αφετηρία την ανάγκη προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, τη διαφύλαξη πολιτιστικής κληρονομιάς και τη φυσική ζωή. Οι οποίοι θέτουν στην πρώτη γραμμή της τουριστικής ανάπτυξης τους φυσικούς και τους πολιτιστικούς πόρους. Ένα ειδικό κίνητρο τουρισμού λειτουργεί ως χαρακτηριστικό και αναπόσπαστο στοιχείο μιας ιδιαίτερης κατηγορίας και δίνει το όνομα του στην ειδική αυτή μορφή. Το κοινό, σημείο ανάμεσα σε όλες αυτές τις μορφές είναι η ενεργός συμμετοχή σε δραστηριότητες εναλλακτικών μορφών. Άλλα χαρακτηριστικά που μπορούν να διακριθούν και έχουν ήδη αναφερθεί είναι ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας του και η απαιτούμενη υποδομή που αποσκοπούν στην ικανοποίηση των ειδικών αναγκών των τουριστών-επισκεπτών. Πολλές φορές το ίδιο το οικολογικό κίνημα αποτελεί το κίνητρο για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών και άλλοτε ο

συνδυασμός οικολογίας-τουρισμού. Το άτομο του ταυτίζει πλέον τις διακοπές με την ικανοποίηση των προσωπικών του ενδιαφερόντων και σιγά-σιγά διαμορφώθηκαν ομάδες τουριστών με κοινά ενδιαφέροντα. Το γεγονός αυτό στάθηκε αφορμή για την εξειδίκευση του τουρισμού σε ειδικές μορφές που στόχο είχαν να ικανοποιήσουν συγκεκριμένες προτιμήσεις ομαδοποιημένων τουριστών. Οι λόγοι που δημιουργήθηκαν αυτές οι μορφές τουρισμού έχουν άμεση σχέση με τα Hobbies του καθενός, με αθλητικές δραστηριότητες αλλά και επαγγελματικούς λόγους (συνέδρια) με λόγους υγείας (θεραπευτικός τουρισμός- τουρισμός υγείας) και με κάθε ιδιαίτερη προτίμηση ή λόγο που αντιστοιχεί σε μια ξεχωριστή μορφή τουρισμού.

Καθοριστικοί παράγοντες στην ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού αποδείχτηκαν οι τοπικές ιδιομορφίες σε χώρες ή περιοχές και η συχνή συνύπαρξη δυο ή τριών ειδικών μορφών σε ένα κοινό μοντέλο ανάπτυξης. Από την άλλη, ενδέχεται κάποιες από τις ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού να έχουν αρνητικές επιπτώσεις και επιδράσεις στο περιβάλλον και να οδηγήσουν στην υπερεκμετάλλευση τοπικών πόρων αλλά και στη συγκέντρωση δραστηριοτήτων σε ευαίσθητες περιοχές.

Κάποιες από τις βασικές μορφές του εναλλακτικού τουρισμού είναι :

- 1) Ο *αθλητικός τουρισμός αναψυχής*, ο οποίος συνδέεται με όλες τις μορφές ενεργητικής και παθητικής συμμετοχής σε αθλητικές εκδηλώσεις. Η συμμετοχή μπορεί να είναι τυχαία ή και οργανωμένη, μπορεί να πραγματοποιείται για επιχειρηματικούς σκοπούς ή και για άλλους λόγους. Η οποία χωρίζεται σε δύο κατηγορίες: α) Ενεργή συμμετοχή σε αθλητικές εκδηλώσεις ή διαγωνισμούς, όπως το γκολφ, το τένις, το ποδόσφαιρο , το μπάσκετ, η κωπηλασία κτλ. β) Παρακολούθηση των ευρωπαϊκών και παγκόσμιων κυπέλων και πρωταθλημάτων, Ολυμπιακών Αγώνων και τα μεγάλα Διεθνή τουρνουά.
- 2) *Αγροτουρισμός* ,ο οποίος αναπτύσσεται, όπως υποδηλώνει το όνομα του κυρίως σε αγροτικές περιοχές της χώρας και σχετίζεται με κοινωνικές περιβαλλοντικές και πολιτισμικές αξίες της περιοχής.
- 3) *Θρησκευτικός τουρισμός*, ο οποίος συνδέεται με την επίσκεψη στα βυζαντινά μουσεία, μνημεία εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής, εκκλησίες και μοναστήρια.
- 4) *Θαλάσσιος τουρισμός*, ο οποίος περιλαμβάνει ένα εύρος δραστηριοτήτων με επίκεντρο την θάλασσα.
- 5) *Πολιτιστικός τουρισμός*, ο οποίος είναι μια ιδανική μορφή για όσους επιθυμούν να ανακαλύψουν και να μάθουν για την κουλτούρα και τον πολιτισμό διαφόρων περιοχών να λαμβάνουν ενεργά μέρος σε σεμινάρια και εργαστήρια, καθώς και γνώση της παραδοσιακής τέχνης, βυζαντινή

ζωγραφική, φωτογραφία, κεραμική, γλυπτική, τοιχογραφίες, μουσικά όργανα κτλ.

- 6) *Εκπαιδευτικός τουρισμός*, ο οποίος απευθύνεται κυρίως στους νέους. Βασικός σκοπός είναι η εμπάθνση, επαγγελματική κατάρτιση του ταξιδιώτη, απόκτηση ειδικών γνώσεων, απόκτηση νέων εμπειριών.
- 7) *Συνεδριακός τουρισμός*, ο οποίος είναι ο τουριστικός προορισμός, ο οποίος είναι άμεσα συνδεδεμένος με την οργάνωση και την συμμετοχή σε συνέδρια σε σεμινάρια και εκθέσεις. Τα τελευταία χρόνια, ο συνεδριακός τουρισμός αναπτύσσεται με ραγδαίους ρυθμούς.
- 8) *Οικοτουρισμός*, ο οποίος είναι μια μορφή τουρισμού που έχει αναπτυχθεί χρησιμοποιώντας τους πόρους του περιβάλλοντος όπως τα βουνά, τις λίμνες, τις λιμνοθάλασσες κοιλάδες, τις σπηλιές, τα πλούσια χλωρίδα και πανίδα. Συνοπτικά είναι περιοχές που προκαλούν υψηλό γεωλογικό ενδιαφέρον.
- 9) *Ιατρικός τουρισμός*, ο οποίος είναι μια κατεύθυνση του τουρισμού στόχος της οποίας είναι η οργάνωση μιας οικονομικά ανταγωνιστικής ιατρικής φροντίδας του ασθενούς στο εξωτερικό.

Διαδικτυακός και εναλλακτικός τουρισμός: Το διαδίκτυο αποτελεί ένα χρήσιμο και κερδοφόρο εργαλείο για την τουριστική βιομηχανία. Η αντίληψη των τουριστικών επιχειρήσεων για την αναγκαιότητα της παρουσίας τους στον παγκόσμιο ιστό γίνεται ολοένα και πιο ξεκάθαρη. Συγκεκριμένα, σε κάποια πρόσφατα αποτελέσματα αποδείχθηκε πως το διαδίκτυο καταλαμβάνει πολύ μεγάλη θέση σε όσο αφορά τον τουρισμό.

Σύγχρονες μορφές μουσείων: Τα μουσεία έρχονται αντιμέτωπα με τους βασικούς ανταγωνιστές τους τα οποία δεν θα μπορούσαν να είναι άλλα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Λόγω των παγκόσμιων εξελίξεων για να μπορέσουν να είναι ανταγωνιστικά και να υπηρετούν το σκοπό για τον οποίο προορίζονται, καλούνται να εκσυγχρονιστούν έτσι ώστε να ικανοποιήσουν τον απαιτητικό σύγχρονο πολίτη. Ο σκοπός του σύγχρονου μουσείου είναι η προσέλκυση των επισκεπτών και η προσφορά μοναδικών εμπειριών. Ένα τεράστιο πλεονέκτημα που διαθέτουν είναι η πληθώρα πολύτιμων πληροφοριών και συσσωρευμένων γνώσεων. Ο σκοπός του είναι να εξαλείψει τα σύνορα και να προσφέρει εμπειρίες στο κοινωνικό σύνολο.

Σύγχρονα μουσεία και διαδίκτυο: Μια πιο σύγχρονη μορφή μουσείων παρουσιάζεται στο διαδίκτυο. Υπάρχουν αντικρουόμενες απόψεις σχετικά με την χρησιμότητα των ψηφιακών μουσείων. Παρουσιάζουν πολλά πλεονεκτήματα όπως η προστασία των εκθεμάτων από την φθορά και η ευκολία έκθεσης έργων που δεν έχουν την δυνατότητα να παρουσιαστούν σε φυσικά μουσεία, όμως δεν μπορούν να αντικαταστήσουν την μοναδικότητα της εμπειρίας της πραγματικής επαφής με τα έργα τέχνης. Πολλές ιστοσελίδες των σύγχρονων μουσείων προσφέρουν εικονική ξενάγηση στον χώρο, διαθέτουν υπερσυνδέσεις με άλλα μουσεία της ίδιας φιλοσοφίας προσφέροντας στους επισκέπτες εύρος υπηρεσιών. Σήμερα τα ψηφιακά μουσεία έχουν επεκταθεί και στις σύγχρονες κινητές πλατφόρμες.

Μουσειακοί χώροι:

- Πρωτότυπες εκθέσεις: δίνουν την δυνατότητα στους τυφλούς να αγγίζουν τα έργα τέχνης. Στους ανθρώπους χωρίς προβλήματα όρασης δίνεται η ευκαιρία να βιώσουν μια πρωτότυπη εμπειρία με τον ίδιο τρόπο που την βιώνει ένας τυφλός.
- Παιδικά μουσεία: Έχουν εκπαιδευτικό και διασκεδαστικό σκοπό. Είναι ιδιαίτερα δημοφιλή σε πολλές χώρες. Προσφέρουν πολλές εμπειρίες στα παιδιά.
- Μουσεία με διαδραστικά εκθέματα: Ένα νέο μέσο βαθύτερης κατανόησης των αντικειμένων που έχουν εκτεθεί στα μουσεία.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Πόροι, Υποδομές και Υπηρεσίες.

Η εδραίωση μιας περιοχής ως τουριστικής στον εθνικό ή τον διεθνή χώρο εξαρτάται άμεσα από την δημιουργία και τη λειτουργία ενός ή ορισμένων προτύπων τουριστικής ανάπτυξης.

Για να συμβεί αυτό απαιτείται να αναπτυχθούν και να διαχειριστούν σωστά τους υπάρχοντες πόρους, να δημιουργηθούν οι υποδομές και οι υπηρεσίες προσφοράς και να εμφανιστούν τα τουριστικά ρεύματα που συγκροτούν την ζήτηση.

Για να γίνουν όλα τα παραπάνω απαιτούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις, συγκροτημένη προσπάθεια, άξονες και προγράμματα που αφορούν το φυσικό, οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον των τουριστικών περιοχών και τα οποία είτε θα εντάσσονται στην υπάρχουσα δομή, είτε θα βελτιώνουν την προϋπάρχουσα κατάσταση, είτε θα διαμορφώνουν μια νέα παραγωγική δομή όπου θα κυριαρχούν οι υποδομές και οι υπηρεσίες αυτών των μορφών τουρισμού.

Ωστόσο απαραίτητες είναι και οι παρεμβάσεις από την πολιτεία τόσο σε τοπικό, όσο και σε περιφερειακό, εθνικό επίπεδο ώστε να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο στήριξης και εφαρμογής των μορφών αυτών του τουρισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Η ΑΓΙΑ

2.1. Ο νέος Καλλικρατικός Δήμος Αγιάς

Είναι σημαντικό να αναφερθούν πληροφορίες σχετικά, με το Δήμο Αγιάς. Ο συγκεκριμένος Δήμος βρίσκεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και έχει έδρα την Αγιά. Η συνολική του έκταση είναι 668,26 τ. χμ. και ο πληθυσμός του ανέρχεται στους 11.470 κατοίκους. Η σημερινή μορφή αυτού του Δήμου προέκυψε με την εφαρμογή του Καλλικράτη με την συνένωση των προϋπαρχόντων Δήμων Λακέρειας, Ευρυμένων και Μελίβοιας. Ο Δήμος Αγιάς διαιρείται σε 4 δημοτικές ενότητες. Πρώτη δημοτική ενότητα είναι η Λακέρεια καταλαμβάνει έκταση 259,8 τ. χμ. και έχει 1763 κατοίκους. Περιλαμβάνει την κοινότητα Δήμητρα, κοινότητα Αμυγδαλής, κοινότητα Ανατολής και κοινότητα Καστρίου. Δεύτερη δημοτική ενότητα είναι η δημοτική ενότητα Ευρυμενών η οποία περιλαμβάνει τις κοινότητες: Στομίου, Καρίτσης, Ομολίου και Παλαιοπύργου. Τρίτη δημοτική ενότητα είναι η δημοτική ενότητα Μελίβοιας. Η οποία περιλαμβάνει τις κοινότητες: Σωτηρίτσης, Μελίβοιας, Σκήτης και Σκλήθρου. Οι πληροφορίες αυτές αποδεικνύουν ότι η πλούσια ιστορία και η φυσική ομορφιά μαζί με την εναλλαγή ορεινών και παραθαλάσσιων περιοχών αποτελούν τα εχέγγυα για να αποτελέσει η περιοχή ένα σημαντικό πόλο έλξης εναλλακτικών τουριστών. Η περιοχή κατοικήθηκε από τους προϊστορικούς χρόνους. Αυτοί έφεραν στο φως λείψανα της πρώιμης και μέσης εποχής του Χαλκού. Στην αρχαιότητα έπαιξε σημαντικό ρόλο λόγω της στρατηγικής της θέσης. Τον 11ο αιώνα ως αυτοκρατορική αγορά γνώρισε μεγάλη οικονομική άνθιση και η θρησκευτική ζωή. Η μακραίωνη ιστορία της μπορεί να υπερηφανεύεται για πολλές επιδρομές, λεηλασίες.

Η Αγία βρίσκεται σε υψόμετρο 200μ. Στους πρόποδες του Κισσάβου, βρίσκεται 37χλμ. από τη Λάρισα και κατοικείται από 5000 ανθρώπους. Οι κάτοικοι ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή μήλων, κερασιών και αχλαδιών, οι οποίες καταλαμβάνουν τις πρώτες θέσεις στο εμπόριο. Σύμφωνα με την Amygos ρέει ποτάμι, το οποίο πηγάζει από τον Κίσσαβο το οποίο διασχίζει το πεδίο Dotio και εκβάλλει στη λίμνη Κάρλα. Ο ποταμός ενώνει τρία πέτρινα γεφύρια της Αγιάς. Στο παλιό δρόμο Αγία - Αγιόκαμπος, στο Μεγάλο Ρέμα βρίσκεται το εντυπωσιακό πέτρινο γεφύρι Allamanos που χτίστηκε το 1858, για να είναι δυνατή η επικοινωνία με την Αγία και την ακτογραμμή. Το «Παλαιόκαστρο» προσφέρει ανεμπόδιστη θέα πάνω από το πεδίο Αιγαίο, Dotio και την πεδιάδα της Θεσσαλίας.

Βυζαντινά μνημεία είναι οι Μονές των Αγ. Αναργύρων και του Αγ. Παντελεήμονα. Η Μονή του Αγ. Αναργύρων ιδρύθηκε το 1588 και βρίσκεται σε απόσταση 3χλμ από την Αγία, προς την ακτή, μέσα σε πλούσια βλάστηση ρεύμα και τα δέντρα. Ο τόπος λειτουργεί και ως χώρος αναψυχής όπου συρρέουν πλήθος κατά τη διάρκεια εορτασμού της Πρωτομαγιάς. Η Μονή των Εισοδίων της Θεοτόκου-Αγ. Παντελεήμονα απέχει 4χλμ. μακριά από την Αγία σχετικά με τον τρόπο Μελίβοια και ανεγέρθηκε το 1292, όταν αυτοκράτορας του Βυζαντίου ήταν ο Αλέξιος ο Κομνηνός. Μέσα στην Αγία υπάρχουν διατηρημένα πολλά πολύτιμα θρησκευτικά μνημεία της μεταβυζαντινής περιόδου, κυρίως, και αξιόλογα κτίρια, αρχοντικά και νεοκλασικά σπίτια.

2.2.Περιοχές γύρω από τον Δήμο Αγιάς:

Περιοχή ανεκτίμητου φυσικού κάλλους είναι η κοιλάδα των Τεμπών. Τα καταπράσινα τοπία, τα γεφύρια και οι κορυφές είναι αυτά που δεσπόζουν στην περιοχή και αναμφίβολα αποτελούν, μαζί με τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου Γόνων (Ιτέα, Γόννοι, Ελη(ι)ά, Καλλιπεύκη), έναν ιδιαίτερο προορισμό για τον επισκέπτη, που θέλγεται από την ομορφιά της φύσης. Αφορμή για εξόρμηση αποτελεί και το Λαογραφικό Μουσείο, οι αρχαιότητες και τα σπήλαια στους Γόννους, το πλάτωμα και οι κορυφές στην Καλλιπεύκη. Πολλοί είναι αυτοί που επισκέπτονται τον Ολυμπο για πεζοπορία και εξερεύνηση των κορυφών του.

Στο Δήμο Γόνων ανήκει η γραφική Ιτέα. Η Ιτέα βρίσκεται στην αριστερή όχθη του Πηνειού, στο ύψος των Διοδίων, 32χλμ. από τη Λάρισα και χτισμένη σε υψόμετρο 110μ. Στην περιοχή ρέει γαλήνια ο Πηνειός, που πηγάζει από την Πίνδο και χύνεται στο Αιγαίο. Παλιότερα, πριν κατασκευαστεί η γέφυρα, ο ποταμός ήταν διαβατός με την «περαταριά», το λεγόμενο «Καράβι», μία πλωτή κατασκευή, που αποτελούσε μέσο συγκοινωνίας και εμπορίου ανάμεσα στις όχθες του ποταμού. Στο κέντρο της Ιτέας βρίσκεται η πρόσφατα αγιογραφημένη εκκλησία του Αγ. Νικολάου, ενώ παραδοσιακή παραμένει ακόμα η πλατεία. Η Ιτέα πανηγυρίζει στον εορτασμό του Αγ. Νικολάου και τις Απόκριες, αναβιώνοντας τοπικά έθιμα.

Οι Γόννοι σήμερα απλώνονται 2χλμ. ΒΔ των σωζόμενων ερειπίων της αρχαίας ακρόπολης, που κατοικούνταν συνεχώς από τους νεολιθικούς χρόνους, ενώ ιδιαίτερος αξιόλογα είναι τα ερείπια 3 αρχαίων ναών (της Άρτεμης, της Αθηνάς και του Ασκληπιού). Την περιοχή διασχίζει ο Πηνειός ποταμός, στα νερά του οποίου κολυμπούν γουλιανοί, χέλια κ.λπ. και συχνή είναι η εμφάνιση ψαροφάγων και παπιών. Εδώ υπήρχε το γεφύρι στο Βερνέζι, κατασκευασμένο από τον Τούρκο Μπαράκ, Θεσσαλάρχη στα 1506, το οποίο καταστράφηκε όμως στα 1897 με την άτακτη υποχώρηση των Ελλήνων κατά τη διάρκεια του πολέμου και η διάβαση του ποταμού γινόταν με το «Καράβι» κοντά στο χωριό Παραπόταμο. Στους Γόννους ρέει επίσης το «Μεγάλο Ρέμα», που πηγάζει από την Καλλιπεύκη και χύνεται στον Πηνειό.

Ο πληθυσμός των Γόννων αποτελείται από Σαρακατσαναίους, Βλάχους, Κουπατσάρηδες και ντόπιους. Στους Γόννους υπάγεται ο οικισμός Ελη(ι)ά με 95 κατοίκους. Τα κτήματα της περιοχής αγοράστηκαν στο παρελθόν από βλάχους, κυρίως Σαμαρινιώτες. Οι Γόννοι μέχρι το 1880 ανήκε στους Τούρκους και κατοικούνταν από Κονιάρους, που εγκαταστάθηκαν εκεί στο α΄ μισό του 15ου αι., μετά την κατάληψη της Θεσσαλίας από τους Τούρκους. Τότε το χωριό ονομαζόταν Δερελί («40 ρέματα» στα τουρκικά) και είχε δύο τζαμιά. Μετά την απελευθέρωση εγκαταστάθηκαν εδώ ελληνικές οικογένειες από την Καλλιπεύκη, την Καρυά και τη Ραψάνη και αργότερα με την ανταλλαγή πληθυσμών, εγκαταστάθηκαν και πρόσφυγες από τη Μ.Ασία.

Σήμερα το χωριό κατοικείται από 2.500 περίπου άτομα, που είναι γεωργοί (καλλιεργούν ελιές, καπνού, σιτηρών κ.λπ.), εργάτες, ιδιωτικοί και δημόσιοι υπάλληλοι. Στο χωριό εξακολουθούν να επιβιώνουν κάποια παραδοσιακά επαγγέλματα όπως αυτό του τσαγκάρη που εξασκεί ο Ιωάννης Δεδικούσης, του σαγματοποιού που ασκεί ο Δημήτρης Κατσιούλας, ενώ ο Γιώργος Κατσιούλας του σιδηρουργού. Ο κ. Ιωάννης Γκουντούβας διαθέτει ένα εν ενεργεία νερόμυλο. Αξίζει

να σημειωθεί πως η παρουσία του Πηνειού οδήγησε στην κατασκευή νερόμυλων στην γύρω περιοχή. Στην θέση Κισμιλί εντοπίζονται τους Π. Αλεξόπουλο και τον Γ. Γκουντάρα. Στην τοποθεσία Μηλιά οι νερόμυλοι των Ιωάννη Πουρνάρα και Α. Κοράκη και Δ. Γκατζιά. Τέλος, στην περιοχή Παλιοχώρα βρίσκεται ερειπωμένος ο νερόμυλος του Γ. Κουλουσίου ενώ υπάρχει ομώνυμος και στο χωριό ατμοκινούμενος. Ιδιαίτερος λόγος αξίζει να γίνει για τα γεφύρια που στολίζουν το χωριό: Δυτικά των Γόννων στέκει το πέτρινο παλιογέφυρο, κατασκευασμένο κατά την Τουρκοκρατία, ενώ στο χωριό το πέτρινο γεφύρι των Πετραλώνων που επισκευάστηκε αργότερα από τσιμέντο. Στην περιοχή υπάρχουν και πολλές πηγές που προσφέρουν κρυσταλλικό νερό και είναι προσβάσιμες άλλοτε από ασφάλτινο και άλλοτε από χωμάτινο δρόμο. Γραφικές ακόμη είναι και οι βρύσες μέσα στο χωριό των Γόννων, η πέτρινη του Λαζάρου στη θέση «Βουβάλα-Γκουτζαμάνι», οι πέτρινες «Βρύσες» στη θέση «Πέταλο» 6χλμ. από το χωριό και στην ίδια απόσταση η πέτρινη «Καναβούρα», στην ομώνυμη τοποθεσία.

Το θρησκευτικό ενδιαφέρον ικανοποιεί η εκκλησία Αγ. Γεωργίου στην κεντρική πλατεία που χρονολογείται στα 1883. Αργότερα καταστράφηκε ολοσχερώς από πυρκαγιά και το 1956 επισκευάστηκε και επεκτάθηκε. Ανατολικά του χωριού βρίσκεται η εκκλησία της Αγ. Παρασκευής, χτισμένη στα 1886 και πρόσφατα αγιογραφημένη. Η κατασκευή της νέας γέφυρας στο ύψος του Παραποτάμου, εκτός από τη σύνδεση των δύο Δήμων, Γόννων και Μακρυχωρίου, συντόμευσε κατά πολύ την απόσταση από τη Λάρισα και έδωσε καλύτερη πρόσβαση στον Όλυμπο μέσω Καλλιπεύκης.

Η Καλλιπεύκη (Παλαιότερη ονομασία : Νεζερός, σλαβική λέξη που προέρχεται από τη λέξη ίσβορ = πηγή), χτισμένη στον Κάτω Όλυμπο σε υψόμετρο 1.054μ. και 56χλμ. από τη Λάρισα. Ανήκει στο Δήμο Γόννων. Κατά τους χειμερινούς μήνες έχει 500 κατοίκους, οι οποίοι ασχολούνται με τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την υλοτομία, ενώ το καλοκαίρι φτάνουν τους 1.100, αποκτώντας έτσι παραθεριστικό χαρακτήρα. Η πόλη ιδρύθηκε σύμφωνα με ιστορικές μαρτυρίες κατά τους ύστερους ρωμαϊκούς χρόνους και υπήρξε έδρα επισκόπου εξαρτώμενου από το Μητροπολίτη Λάρισας από το 10αι. μΧ..

Εξαιτίας της γεωγραφικής της θέσης, διατηρούσε επικοινωνία με την υπόλοιπη Θεσσαλία και τη Μακεδονία. Η μεγάλης γεωστατικής σημασίας θέση της πόλης, της επέτρεπε να ελέγχει τους δύο σημαντικούς δρόμους, από την Ασκουρίδα και προς τα Τέμπη. Χρησίμευε επίσης και ως κρησφύγετο κλεφτών κατά την Τουρκοκρατία. Στο κατάφυτο ακόμα και σήμερα οροπέδιο της Καλλιπεύκης σε υψόμετρο 1.000μ. στα νότια του χωριού, υπήρχε παλιότερα η λίμνη Οζερός (Εζερός, Νιζερός), που οι αρχαίοι ονόμαζαν Ασκουρίδα. Επρόκειτο για αβαθή λίμνη με πολλά ψάρια, χωρίς επιφανειακή εκροή, που τροφοδοτούσε με τα νερά της τις πηγές των Τεμπών κοντά στον Πυργετό και δημιουργούσε στη βόρεια πλευρά της ένα έλος.

Η Καλλιπεύκη υπήρξε πατρίδα του Στ. Χατζηκώστα, φίλου και συνεργάτη του Ρήγα Φεραίου. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η παλιά εκκλησία της Αγ. Παρασκευής, με τη θαυμάσια τοιχογραφία, που σώζεται μέσα στο ιερό. Υπάρχουν επίσης οι εκκλησίες των Αγ. Αποστόλων και Αγ. Θεοδώρων στην πλατεία (1911), τύπου βασιλικής. Πολλά ξωκλήσια υπάρχουν σκορπισμένα στα γύρω υψώματα, με πρόσβαση είτε από ασφάλτο είτε από χωματόδρομο, όπως της Αγ. Τριάδας, της Ανάληψης, των Αγ. Αθανασίου, Αγ. Ιωάννη, Προφ. Ηλία, Παναγίας και της

Μεταμόρφωσης του Σωτήρα. Στις θέσεις «Μερκέζι» και «Κούτρες» σώζονται τουρκικοί συνοριακοί σταθμοί, απομεινάρια της ιστορικής πορείας της περιοχής. Στη θέση «Αλώνια» βρίσκεται γεφύρι, που ανάγεται χρονικά στις αρχές του αιώνα μας. Πολλές βρύσες κοσμούν την περιοχή, όπως: Πατωμένη (1χλμ. από το χωριό), Βρυσοπούλα (πετρόκτιστη) και Νυχτιάνω (500μ. από την Αγία). Για την τελευταία επικράτησαν δύο εκδοχές σχετικά με την προέλευση του ονόματός της. Η πρώτη υποστηρίζει ότι το όνομα προέρχεται από έναν πλούσιο προύχοντα, που λεγόταν Νυχτιάνης, που στα νερά της βρύσης πνίγηκε η κόρη του. Η άλλη εκδοχή αναφέρει ότι η ονομασία οφείλεται στη θέση «Νυχτιάνω», όπου αρπάχτηκε και εκτουρκίστηκε από τους Οθωμανούς η κόρη του προύχοντα, Νυχτιάνη.

2.3.Φυσική ομορφιά και δυνατότητα πεζοπορίας

Ανάμεσα στην Όσσα στα Βορειανατολικά του Πηνειού στα δυτικά όρη, την πεδιάδα του Συκουρίου, το λεκανοπέδιο δηλαδή που σχηματίζεται ανάμεσα στην Όσσα στα ΒΑ, του Πηνειού στα δυτικά και τα όρη Κορακόπετρα και Χασάμπαλη στα ΝΔ. Οι παλιότερες τούρκικες ονομασίες των χωριών δηλώνουν ξεκάθαρα την επιβολή της γλώσσας και του πολιτισμού των κατακτητών στους γηγενείς. Ξεχωριστές τοποθεσίες του Δήμου Νέσσωνος τα χωριά Νέσσωνας, Κόρακας, Καλοχώρι, Χειμάδι, Όσσα, Συκούριο, Σπηλιά, Πουρνάρι, Κυσελοχώρι, Κουκουσούλι και Ακρινό αποκτούν ζωή στα κατά τόπους πανηγύρια και πολιτιστικά δρώμενα.

Το Πουρνάρι ανήκει στο Δήμο Νέσσωνος και απλώνεται σε υψ. 140μ. και σε απόσταση 20χλμ. από την πρωτεύουσα του Νομού. Οι 663 μόνιμοι κάτοικοι του χωριού είναι γηγενείς, αλλά στις αρχές του αιώνα ο πληθυσμός ενισχύθηκε από τη μετοίκηση Σαρακατσαναίων και Βλάχων. Κύριες πηγές του εισοδήματός τους είναι η γεωργία (καλλιέργεια ελιάς και αμυγδαλιάς) και η κτηνοτροφία. Κάποιοι εξασκούν τα παραδοσιακά επαγγέλματα του σαπωνοποιού, χτίστη, οινοποιού με παλιές μεθόδους, διαθέτοντας ακόμα μαντάνι ή καζαναριό. Δείγματα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής αποτελούν οι εναπομείναντες νερόμυλοι στις θέσεις «Μπουλμπαχτσιά» (ή Παλιομπαχτσιά), ΒΑ του χωριού, και «Μπουνάρμπασι» στα όρια Κυσελοχωρίου και Πουρναρίου, όπου υπάρχουν και μαγγανοπήγαδα. Πληθώρα βρυσών στολίζει τα πάρκα του χωριού. Ενδιαφέρον προκαλεί η εκκλησία του Αγίου Βασιλείου (τέλη 19ου αι.), όπου την Πρωτοχρονιά διεξάγεται πανηγύρι. Αίσθηση δροσιάς προσφέρουν οι πολλές πηγές της περιοχής, το ρέμα Παλιοκαρυάς (στα όρια Πουρναρίου και Συκουρίου) και το ρέμα Παλιοχωρίου (ΒΑ του χωριού, που καταλήγει στον Πηνειό), τα οποία έχουν νερό μόνο κατά τους χειμερινούς μήνες. Στο χωριό υπάρχει μικρό φράγμα με πλούσια ιχθυοπανίδα, ιδιαίτερα караβίδες, το οποίο περιβάλλεται με δάσος από οξιές και πεύκα. Σε κοντινή απόσταση από το φράγμα εντοπίζονται ερείπια Κάστρου, που ήταν στα όρια του Μακεδονικού κράτους του Φιλίππου Ε' και υπήρξε αργότερα, κατά την παράδοση, θέρετρο της Θεοδώρας και του Ιουστινιανού. Εδώ η θέα είναι ιδιαίτερη και υπάρχει μία σπηλιά, που λέγεται ότι καταλήγει στην Αγία Παρασκευή Τεμπών. Στα όρια Πουρναρίου και Αμπελακίων δεσπόζει η κορυφή «Καλό τυρί», όπου παλιότερα πήζανε τυρί. Ιδιαίτερη θέα έχει κάποιος και από τα σημεία Καλύβια, στη θέση Κοτρωνάκια, και Πάτωμα. Στην έξοδο της πεδιάδας του Συκουρίου προς την κοιλάδα των Τεμπών και συγκεκριμένα ΝΔ του Πουρναρίου δεσπόζει η μαγούλα Μπουνάρμπασι, όπου κατά τους ερευνητές, πρέπει

να ήταν σημαντική οχυρή μυκηναϊκή θέση. Ο Fr.Stahlin υποστήριξε ότι η τοποθεσία «Παλιόκαστρο», κοντά στο Πουρνάρι, είναι μία από τις πιθανές θέσεις της «επί της Όσσης αρχαίας Λάρισας».

Η Σπηλιά είναι χτισμένη στον Κίσσαβο σε 850μ.υψ. και απέχει 30χλμ. από τη Λάρισα. Έχει 324 κατοίκους, οι οποίοι ασχολούνται με τη γεωργία, την κτηνοτροφία και τουριστικές δραστηριότητες, ενώ υπάρχουν και κάποιιοι που εξασκούν το παραδοσιακό επάγγελμα του χτίστη. Το καλοκαίρι πολλαπλασιάζει τον πληθυσμό της, αποκτώντας παραθεριστικό χαρακτήρα. Λέγεται ότι την περίοδο της καταστροφής της Χίου, ομάδες νησιωτών κατέφυγαν στα παράλια του Κισσάβου και εγκαταστάθηκαν στην περιοχή της Σπηλιάς. Ο πολιτισμός τους διασώθηκε στο πέρασμα των χρόνων και αρκετά στοιχεία του υφίστανται μέχρι σήμερα. Το 1870 με την άφιξη των Τούρκων στη Σπηλιά, οι κάτοικοι του χωριού για να διασώσουν το χωριό τους παρέθεσαν γεύμα, στο οποίο συμμετείχαν Έλληνες και Τούρκοι. Από την εκδήλωση αυτή προέκυψε και ο χορός «Ζεμπέλι», που χορεύεται με σταυρωτά χέρια και αναβιώνει τη 2η μέρα του Πάσχα και την Κυριακή του Θωμά. Τον Οκτώβριο του 1943 οι Γερμανοί έκαψαν ολόκληρο το χωριό, εκτός από τα σπίτια στο «Βραχομαχαλά», που σώζονται ακόμα. Στις 26/3/1944 έλαβε χώρα εδώ η μάχη ανάμεσα στους αντάρτες και τα γερμανικά στρατεύματα, όπου έχασαν τη ζωή τους 40 Σπηλιώτες και άλλοι τόσοι αντάρτες, στη μνήμη των οποίων τελείται μνημόσυνο την 1η Κυριακή του Ιουνίου και ακολουθούν ομιλίες και εκδηλώσεις στο μνημείο των πεσόντων. Στο χωριό υπάρχουν πολλές εκκλησίες: Αγ.Αθανασίου, Γενέσιον της Θεοτόκου, Αγ.Ιωάννη, Κοιμήσεως της Θεοτόκου (μέσα σε βράχο), Αγ.Παντελεήμονα, Προφ. Ηλία και Προφ.Ηλία στην κορυφή του Κισσάβου, εκτός Σπηλιάς. Στο δρόμο Συκουρίου-Σπηλιάς υπάρχει παλιό πέτρινο μονότοξο γεφύρι, που χρονολογείται στο 18οαι. με αρχές του 19ουαι. ΝΔ του χωριού εντοπίστηκαν 4 θολωτοί μυκηναϊκοί τάφοι, από τους οποίους οι δύο, στις θέσεις «Βρύση Βούλγαρη» και «Κιμπουρλί» είναι σήμερα εν μέρει ορατοί.

Προορισμοί αναψυχής τα γραφικά Αμπελάκια, είναι το χωριό που θα εντυπωσιάσει τους ταξιδιώτες για την ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, το μοναδικό ιστορικό Συνεταιρισμό και τις πανέμορφες εκκλησίες του. Μαζί με τα καταπράσινα και γραφικότερα Τέμπη και τη γέφυρα πάνω από τον Πηνειό, συναντούν την διευρυμένη κοινότητα Αμπελακίων. Με άφθονη βλάστηση και πολλά νερά ο Δήμος Ευρυμενών με τα χωριά Παλαιόπυργος, Στρίτζος, Ομόλιο, Στόμιο, Καρίτσα και Κόκκινο Νερό, αποτελεί ιδανικό προορισμό για ξεκούραση και αναψυχή συνδυάζοντας το καταπράσινο τοπίο του βουνού με το καταγάλανο της θάλασσας. Η Μονή Αγ. Δημητρίου δεσπόζει στην περιοχή του Στομίου, απόδειξη της ακμής κατά τη βυζαντινή περίοδο, ενώ δεν πρέπει να παραλείψει να επισκεφτεί κανείς το Στόμιο στις 23-25 Ιουλίου για να απολαύσει τη γιορτή της σαρδέλας.

Τα Τέμπη (Μπαμπά), που ανήκουν στην Κοινότητα Αμπελακίων, χτισμένα σε υψόμετρο 100μ., τα συναντάμε στα αριστερά της Εθνικής Οδού Λάρισας - Θεσσαλονίκης και στο ύψος των διοδίων σε απόσταση 26χλμ. από τη Λάρισα. Η στρατηγική θέση του χωριού υπήρξε σημαντική από την αρχαιότητα, καθώς επιτυγχανόταν ο έλεγχος της κυρίας οδού Μακεδονίας-Θεσσαλίας. Η ετυμολογία της ονομασίας προέρχεται πιθανότατα από το ρήμα τέμνω. Η κοιλάδα, σύμφωνα με τους αρχαίους συγγραφείς, δημιουργήθηκε από σεισμό που χώρισε τον Όλυμπο από τον Κίσσαβο και βρήκαν έτσι διέξοδο προς τη θάλασσα τα νερά που σκέπαζαν το θεσσαλικό κάμπο. Στις όχθες του ποταμού υπήρχε ιερό του θεού Απόλλωνα όπου

κατέληγε η πομπή των στεφανωμένων με δάφνη προσκυνητών, που ξεκινούσε κάθε 8 χρόνια από το ιερό των Δελφών, αναπαριστώντας την πορεία του ίδιου του θεού, όταν σκότωσε στους Δελφούς τον Πύθωνα και έφθασε στα Τέμπη για να ξεπλυθεί στα νερά του ποταμού.

Κατά την Τουρκοκρατία το χωριό κατοικήθηκε από Οθωμανούς (κονιαροχώρι) και διέθετε Βαφείο και πανδοχείο. Στην είσοδο του χωριού μάς υποδέχεται το μοναδικό οθωμανικό κτίσμα, ο τεκές του Χασάν Μπαμπά (πιθανόν τέλη 14ου-αρχές 15ου αι.), που δεσπόζει στη δεξιά όχθη του Πηνειού και ανήκε σε δερβίσηδες του μπεκτασικού τάγματος. Αποτελούσε συγκρότημα μαζί με ένα τζαμί. Τον τάφο του Χασάν Μπαμπά, που οι Τούρκοι τον θεωρούσαν άγιο μετά το θάνατό του, επισκέπτονταν για να βρουν τη σωματική και ψυχική τους υγεία. Σύμφωνα με γραπτές μαρτυρίες, τα Τέμπη αναφέρονται ως ένα από τα 22 συμμετέχοντα χωριά στο Συνεταιρισμό των Αμπελακίων. Σήμερα ανήκουν στην Κοινότητα Αμπελακίων και ο πληθυσμός τους ανέρχεται σε 76 άτομα το χειμώνα και 100 περίπου το καλοκαίρι, με κύρια ασχολία τη γεωργία (ελιές, οπωροκηπευτικά) και την κτηνοτροφία. Ένας μεγάλος αριθμός επισκεπτών περνά καθημερινά από την κρεμαστή γέφυρα των Τεμπών πάνω από το ποτάμι, που ενώνει την Εθνική Οδό με τις απέναντι απόκρημνες πλαγιές, απολαμβάνοντας το επιβλητικό τοπίο, άγριο κατά τους χειμερινούς μήνες και ελκυστικό κατά τους θερινούς. Οι επισκέπτες ανάβουν ένα κερί στο χτισμένο από τους Σιδηροδρομικούς στις αρχές του 20ου αι., εκκλησάκι της Αγ. Παρασκευής μέσα στο βράχο, με τη σπηλιά δίπλα με το αγίασμα, όπου στις 26/7 στη γιορτή της Αγίας συγκεντρώνονται πάρα πολλοί προσκυνητές.

Εδώ καταφθάνουν εκείνη τη μέρα αθίγγανοι απ' όλα τα μέρη της Ελλάδας για να τιμήσουν την προστάτιδα αγία τους και να τελέσουν τα μυστήριά τους, συνήθως βαφτίσεις.

Από το Σιδηροδρομικό Σταθμό των Τεμπών υπάρχει ωραία θέα στον Πηνειό και τις πλαγιές του Ολύμπου. Η δριστεύλα Μαργκά είναι σε λειτουργία ακόμη, καθώς οι κάτοικοι των γύρω χωριών πλένουν εδώ υφαντά, κλινοσκεπάσματα και κάθε είδους υφάσματα. Επίσης, στο χωριό δεσπόζουν ένας πύργος, ιδιοκτησίας του Β. Πλασταρά και στη θέση «Ακούρια» ένας νερόμυλος. Μνεία πρέπει να γίνει και στο «πλοίο της αγάπης», ένα μικρό ποταμόπλοιο (το μοναδικό στην Ελλάδα), που διασχίζει τα Στενά των Τεμπών, ξεκινώντας από μία αποβάθρα κοντά στο εκκλησάκι της Αγ. Παρασκευής, φθάνει μέχρι τη γέφυρα της Εθνικής Οδού και επιστρέφει (διαδρομή 30', 4.200μ.), προσφέροντας στους επιβάτες του ένα μοναδικό θέαμα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Το χωριό οφείλει το όνομά του στα μικρά αμπέλια που υπήρχαν στην περιοχή και αποτελούσαν και την αρχική απασχόληση των κατοίκων. Ο δρόμος για τα Αμπελάκια ξεκινά από το χωριό Τέμπη, ανεβαίνει οφιοειδείς τη δυτική πλαγιά του Κισσάβου και καταλήγει στο χωριό, σε υψ. 450μ. περίπου και σε απόσταση 31χλμ. από τη Λάρισα, απ' όπου η θέα προς τα στενά των Τεμπών, τον Πηνειό ποταμό και τη θεσσαλική πεδιάδα είναι μοναδική.

Παλιότερα ήταν χτισμένο στην θέση «Παλαιοχώρι», όμως η εμφάνιση της μαρμάγκας (είδος δηλητηριώδους αράχνης), οδήγησε τους Αμπελακιώτες στη σημερινή θέση στις αρχές του 16ου αι. Σήμερα ζουν εδώ το χειμώνα περίπου 435 κάτοικοι, που το καλοκαίρι αυξάνονται σε 600. Αυτοί ασχολούνται με την κτηνοτροφία, τη γεωργία (αμπελουργία, κάστανα) και τον τουρισμό. Η ακμή και φήμη του χωριού ήρθε στις

αρχές του 19ου αι. όταν οι κάτοικοί του στράφηκαν προς την εμπορία βαμβακερών υφασμάτων, τη νηματοουργία και τη βαφική. Σ' αυτήν την οικονομική ευημερία συντέλεσε και το γεγονός της ανεπιτυχούς προσπάθειας κατοχής του χωριού από τους Τούρκους και της διακυβέρνησής του από τοπικούς προκρίτους και άρχοντες. Η πολύ καλή ποιότητα των κόκκινων νημάτων των Αμπελακίων επέφερε την εξαγωγή αυτών στη Βιέννη. Την πρώτη ύλη, το βαμβάκι, οι Αμπελακιώτες την προμηθεύονταν από την περιοχή της Θεσσαλίας και πιθανόν και από την Μακεδονία. Η τελική βαφή των νημάτων στηριζόταν σε μία χρωστική ουσία που παραγόταν από το φυτό «ριζάρι» (εγκυκλοπαιδικά συναντάται ως ερυθρόδανο), το οποίο καλλιεργούσαν στην κοιλάδα των Τεμπών και έδινε στα νήματα ένα ζωνρό και ανεξίτηλο κόκκινο χρώμα.

Χαρακτηριστική είναι η αναφορά του γάλλου πρόξενου στην Θεσσαλονίκη, Felix Beaujour, που επισημαίνει τις αρετές του αμπελακιώτικου νήματος. Την ώθηση για την ενασχόληση αυτή έδωσε στους Αμπελακιώτες ο Γεώργιος Μαύρος, ο οποίος εργαζόταν για πολλά χρόνια στη Γερμανία, ενώ σημαντική υπήρξε και η συμβολή του Δροσινού Χατζή, που ασχολούνταν με τη βαφική τέχνη στον Τύρναβο. Η οργάνωση της παραγωγής στηρίχτηκε στο σχήμα της ετερόρρυθμης εταιρείας (προσωπική εταιρεία, στην οποία τουλάχιστον ένας από τους συνεταιίρους ευθύνεται με όλη την περιουσία του και τουλάχιστον ένας μέχρι του ποσού της εισφοράς του). Στην αρχή σχηματίστηκαν 6 συντροφίαι (-ες), που αργότερα ενώθηκαν σε μία κοινή.

Ο Συνεταιρισμός, ο πρώτος παγκοσμίως, άκμασε για πάνω από 30 χρόνια. Οι φιλονικίες των συνεταιίρων, οι καταχρήσεις των αντιπροσώπων στο εξωτερικό, η εισβολή του Ναπολέοντα στην Αυστρία, η χρεωκοπία της Τράπεζας της Βιέννης, οι ταραχές στην εσωτερική διάρθρωση της συντροφιάς από τις αυξανόμενες απαιτήσεις των εργατών και τεχνιτών για ένα λογικότερο μερίδιο στα κέρδη και η επιδημία της πανώλης, υπήρξαν μερικές από τις αιτίες της παρακμής και τελικά της κατάρρευσης της κοινής συντροφιάς των Αμπελακίων το 1811. Η μεγάλη άνθηση της οικονομίας έδωσε στο χωριό τον αέρα της πόλης. Εδώ λειτούργησε στα 1749 το «Ελληνομουσείο», στο οποίο δίδαξαν αξιόλογοι δάσκαλοι (Ευγένιος Βούλγαρης, Γρηγόριος Κωνσταντάς, Δανιήλ Φιλιππίδης, Κων/νος Κούμας, Κων/νος Οικονόμος κ.ά.). Στο χωριό υπάρχει μια βρύση, που ονομάζεται «Βρύση του Κωνσταντά». Ο Αδαμάντιος Μάνιαρης, πατριώτης και ευεργέτης, διέθεσε την περιουσία του για την ίδρυση σχολείου στα Αμπελάκια το 1879, της Μανιάρειου Σχολής, που λειτούργησε μέχρι το 1930 και σήμερα στη θέση της στεγάζεται το Δημοτικό Σχολείο. Όρισε επίσης υποτροφίες για σπουδές στην Αθήνα. Παρατηρήθηκε τότε εδώ αξιόλογη κίνηση στους κόλπους της εκπαίδευσης, μεταφράστηκαν και διδάσκονταν ξένα επιστημονικά έργα, ενώ πραγματοποιούνταν επίσης χημικά και φυσικά πειράματα και με προσωπικό κόπο του ίδιου του Βούλγαρη συστάθηκε το «Πρώτον Ανατολής Χημείον» των Αμπελακίων. Στο «Ελληνομουσείο» των Αμπελακίων πήρε τα πρώτα εγκύκλια μαθήματα και ο Ρήγας Φεραίος.

Το αρχοντικό του Γ. Σβαρτς, του Πρόεδρου του Συνεταιρισμού, αποτελεί το πλουσιότερο δείγμα της ελληνικής παραδοσιακής αστικής αρχιτεκτονικής. Το κτίσμα είναι τριώροφο (ισόγειο, ημιώροφος και όροφος), η κάτοψή του έχει σχήμα «Γ» και η κατασκευή του από μακεδονίτικα σινάφια μαστόρων διήρκεσε 11 ολόκληρα χρόνια (1787-1798). Σήμερα μπορεί κάποιος να το επισκεφθεί στα πλαίσια της λειτουργίας του ως μουσειακός πλέον χώρος. Στο χωριό διασώζονται 17 αρχοντικά (Τσαμπαλή, Ευθυμιάδη, Σολωμού, Κρασούλη, Τσαγγαλία, Τσιλίκη κ.ά.), που χτίστηκαν γύρω στα τέλη του 18ου με αρχές του 19ου αι. και τα οποία επιμένουν να θυμίζουν το ένδοξο

παρελθόν της Κοινότητας. Το σπίτι του Θανάση Χαμαϊδή κατά την ιταλογερμανική κατοχή λειτούργησε ως παράνομο τυπογραφείο, στο οποίο κατάφεραν να τυπωθούν δέκα αντιστασιακές εφημερίδες. Ιδιαίτερα επιβλητικό είναι το σωζόμενο κτίριο της Επισκοπής Αμπελακίων, λιτό κτίσμα του 1767 (το παλιότερο κτίριο) σε καίρια και προνομιακή θέση στο χωριό.

Τα Αμπελάκια υπήρξαν έδρα της Επισκοπής Λυκοστομίου το διάστημα 1763-1836 και 1879-1900. Στη θέση «Δεσπότης» το 1873 χτίστηκε πέτρινο γεφύρι για να μπορούν να μεταβαίνουν οι μαθητές στη Μανιάρειο Σχολή. Ο επισκέπτης θα γοητευτεί επίσης από τα λιθόστρωτα καλντερίμια και την πλατεία με τα πλατάνια και τη βρύση, τις ταβέρνες και τα καφενεία. Αξιόλογες είναι και οι εκκλησίες των Αμπελακίων. Ο ναός της Αγίας Παρασκευής χτίστηκε το 1580 περίπου, καταστράφηκε αργότερα και το 1651 χτίστηκε ένας νέος ναός, στη θέση του «Ελληνομουσείου», που επίσης καταστράφηκε. Στο σημερινό ναό της Αγ. Παρασκευής υπάρχει επιγραφή με τη χρονολογία 1885. Ο ναός του Αγ. Αθανασίου με το εντυπωσιακό καμπαναριό χτίστηκε το 1881 και υπάρχει και ο γραφικός ναός του Αγίου Κηρύκου. Τα ερείπια τέλος, του τείχους και του διώροφου πύργου του Κάστρου του Λυκοστομίου ή Κάστρου της Ωριάς, απ' όπου εόπτευαν τα Στενά των Τεμπών, βρίσκονται 6χλμ. ΒΑ κάτω από το δάσος του Προφήτη Ηλία.

Στο Δήμο Κάτω Ολύμπου ανήκουν τα χωριά Ραψάνη και Κρασιά. Τα χωριά αυτά στιγματίστηκαν από τις δύσκολες καταστάσεις του παρελθόντος, παράλληλα όμως διατήρησαν ένα είδος αστικού τρόπου ζωής και μία ζωντανή παράδοση. Τους θερινούς μήνες η εγκατάλειψη μετατρέπεται σε ζωντάνια με την προσέλευση του κόσμου, που επιθυμεί να περάσει τις καλοκαιρινές διακοπές μέσα στο πράσινο και τη δροσιά που του προσφέρουν τα χωριά. Ψηλότερη κορυφή του Κάτω Ολύμπου είναι η Μεταμόρφωση (1.587μ.). Χωρίζεται από τον Άνω Όλυμπο με τη χαράδρα του Ξηρόλακκα. Η περιοχή, πέρασμα προς τη Μακεδονία από την αρχαιότητα ακόμη, είναι διάσπαρτη με οχυρωματικά έργα.

Ανεβαίνοντας την πλαγιά του βουνού, συνεχίζοντας από τον Πυργετό, βρίσκεται αμφιθεατρικά χτισμένη Κρασιά (650μ. υψ.), που προσφέρει καταπληκτική θέα στο Δέλτα του Πηνειού και στις πλαγιές του Κισσάβου. Η Κρασιά, 6 μόλις χλμ. από τον Πυργετό και 53,5χλμ. από τη Λάρισα, ανήκει στο Δήμο Κάτω Ολύμπου. Το όνομά της προέρχεται από τον ομώνυμο θάμνο που υπάρχει άφθονος στην περιοχή των παρυφών του Κάτω Ολύμπου. Οι κάτοικοι της, 100 το χειμώνα και 650 το καλοκαίρι, ασχολούνται με τη γεωργία (αμπελουργία), την κτηνοτροφία και τις οικοδομικές εργασίες. Κατά την αρχαιότητα η περιοχή κατοικήθηκε από τους Περραιβούς και στα βυζαντινά χρόνια αναφέρεται στα αγιορείτικα υπομνήματα τον 10ο αιώνα μΧ. ως χωριό Κρασιά.

Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας η Κρασιά, είναι σημείο ελέγχου της πεδιάδας των εκβολών του Πηνειού και του δρόμου, που ενώνει τη Θεσσαλία με τη Μακεδονία, υπήρξε «βακούφιον της Σουλτάνας», με ειδικά προνόμια και προστασία των κλεφταρματολών που κατάγονταν από την περιοχή (Νικοτσάρας). Το χωριό υπήρξε κέντρο της επανάστασης του Κάτω Ολύμπου, κήκε ολοσχερώς από τους Τούρκους την 1/4/1822, με αποτέλεσμα οι περισσότεροι κάτοικοί του να μετοικήσουν στη Νιγρίτα Σερρών. Αξίζει να σημειωθεί το γεγονός της ύπαρξης Αλληλοδιδακτικού σχολείου στο χωριό το 1854. Στο Δήμο Κάτω Ολύμπου υπάγεται και ο οικισμός της Κουλούρας, κοντά στις εκβολές του Πηνειού. Η Κρασιά φημιζόταν για την

υφαντουργία μεταξωτών υφασμάτων (αλατζάδων), αφού το έδαφος της περιοχής ευνοεί την καλλιέργεια της μουριάς. Όλα σχεδόν τα σπίτια του χωριού διέθεταν αργαλειούς, όπου ύφαιναν τους αλατζάδες, που πωλούνταν κατόπιν στην Σμύρνη, την Κωνσταντινούπολη, τη Βιέννη και τη Βουδαπέστη. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται προσπάθεια ανάπτυξης με την εκτέλεση έργων υποδομής, την οινοποιητική δραστηριότητα και τις πολιτιστικές δραστηριότητες του Εξωραϊστικού - Πολιτιστικού Συλλόγου.

Χτισμένη στις πλαγιές του όρους Σοπωτού (υψ. 550μ.), η Ραψάνη, χαρίζει στον επισκέπτη μοναδική θέα στην κοιλάδα των Τεμπών. Ανήκει στο Δήμο Κάτω Ολύμπου. Το όνομά της προέρχεται από τις «ραψάνες», τους σχιστόλιθους δηλ. που παρατηρούνται στο βουνό. Με απροσδιόριστη ακριβή χρονολογία ίδρυσής της, η Ραψάνη σίγουρο είναι ότι υπήρχε το 1544, όταν ιδρύθηκε ο ναός του Ιωάννη Προδρόμου στη ΝΑ πλευρά του χωριού. Από το 1600 ως το 18ο αι. το χωριό γνώρισε μεγάλη ακμή. Φημιζόταν για την αναπτυγμένη βιοτεχνία βαφής και κατασκευής υφασμάτων, που επιβεβαιώνεται από την ύπαρξη δύο αρχοντικών, του Τσανάκα και του Καραβασίλη, τα οποία θυμίζουν την περασμένη αίγλη. Άλλοτε θέρετρο των Λαρισαίων, απέχει από τη Λάρισα 44χλμ. και κατοικείται το χειμώνα από 1.000 άτομα, τα οποία το καλοκαίρι λόγω του υγιεινού κλίματος και των άφθονων νερών φτάνουν τα 2.500, αποκτώντας έτσι το μέρος παραθεριστικό χαρακτήρα. Το μεγαλύτερο ποσοστό των μόνιμων κατοίκων επιδίδεται σε κτηνοτροφικές, γεωργικές (αμπελουργία) και οικοδομικές εργασίες. Το τελευταίο Σαββατοκύριακο του Αυγούστου στο χώρο της Αγ.Τριάδας ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει τη γιορτή κρασιού.

Στη Ραψάνη υπάγονται οι οικισμοί Περαταριά και Αγ. Κωνσταντίνος. Στην περιοχή έδρασε από το 1770 μέχρι το 1805 ένα από τα γνωστότερα αρματολίκια του Ολύμπου, των Τζαχειλαίων, που εξασφάλιζε την τάξη στην γύρω περιοχή και συνέβαλε αποφασιστικά στον αγώνα κατά του τουρκικού ζυγού. Από εδώ καταγόταν ο λόγιος Δ. Γοβδελάς και με το χωριό συνδέεται ο συγγραφέας Μ. Καραγάτσης. Πηγή ζωής για τους κατοίκους αποτελεί το αλσύλλιο πεύκων, έκτασης 600στρμ. πάνω από το γήπεδο.

Δαντελωτές παραλίες και ορεινοί οικισμοί: Η περιοχή του Δήμου Μελιβοίας (Μελιβοία, Κουτσουπιά, Βελίκα, Παλιουριά, Κόκκινο Νερό, Σωτηρίτσα, Άνω και Κάτω Σωτηρίτσα, Σκήτη, Αγιόκαμπος, Πολυδένδρι, Παπακώστα, Σκλήθρο, Ρακοπόταμος, Γλυμένη, Μύλος,) χαρακτηρίζεται από την εγγύτητα των παραλιών με τις πλαγιές της Όσσας και του Μαυροβουνίου, που κυριολεκτικά «κατεβαίνουν» μέχρι τη θάλασσα, όπου σχηματίζουν απλωμένες αμμόδεις εκτάσεις και μικρούς προφυλαγμένους κόλπους. Σε ολόκληρη την παραλιακή ζώνη της Ν. Λάρισας κατά τους καλοκαιρινούς μήνες γιορτάζεται η γιορτή της σαρδέλας. Εντυπωσιακό είναι το δρυόδασος του Πολυδενδρίου, καθώς και τα ρέματα και οι πηγές, που υδροδοτούν τα μέρη. Θεωρούνται αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές με υποδομή αλλά και μακραίωνη ιστορία με πλήθος σωζόμενων μνημείων.

Στην ενδοχώρα του Κισσάβου και συγκεκριμένα πίσω από την Αγιά, απλώνεται η Μελιβοία, φυσικό μπαλκόνι με θέα στο Αιγαίο Πέλαγος. Κατά τους αρχαίους χρόνους στην περιοχή βρισκόταν η αρχαία πόλη Μελίβοια, της οποίας βασιλιάς υπήρξε ο Φιλοκτήτης. Την αρχαιότερη αναφορά του ονόματος του χωριού συναντάμε στα τέλη της βυζαντινής εποχής. Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας οι κάτοικοί της

μετακινήθηκαν προς το βουνό εξαιτίας των πειρατικών επιδρομών. Τότε το όνομα του χωριού ήταν Θανάτου (Αθάνατη), λόγω των πολλών κακουχιών που υπέστησαν οι κάτοικοι ανά τους αιώνες. Το 1920 μετονομάστηκε σε Μελιβοία, η οποία σήμερα ανήκει στον ομώνυμο Δήμο, απέχει 45χλμ. από τη Λάρισα, 10χλμ. από την Αγιά και έχει 2.500 κατοίκους τους χειμερινούς μήνες, ενώ το καλοκαίρι πολλαπλασιάζει τον πληθυσμό της σε 7.000 άτομα, αποκτώντας έτσι παραθεριστικό χαρακτήρα.

Κύριες πηγές του εισοδήματός τους είναι η γεωργία, η κτηνοτροφία, οι τουριστικές και εμπορικές δραστηριότητες. Ενδιαφέρον είναι και το εργαστήριο ψηφιδωτών. Τον Ιούλιο και τον Αύγουστο γιορτάζονται στο Δ. Μελιβοίας τα “Φιλοκτήτεια”. Στη Μελιβοία υπάγονται οι οικισμοί Κουτσουπιά (46 κάτ.), Βελίκα (239 κάτ.) και Παλιουριά (80 κάτ.) και μέρος από το Κόκκινο Νερό. Οι κορυφές Γκούτζιμπο και Ζγκλούνη ενισχύουν τη φυσική ομορφιά του τόπου με την εξαιρετική θέα τους. Το σύμπλεγμα, επίσης, της Όσσας και του Μαυροβουνίου δημιουργεί τοπίο ανυπέβλητης φυσικής ομορφιάς, κατάφυτο με πλατάνια, οξιές, κουμαριές και κυπαρίσσια. Το καλοκαίρι η Βελίκα σφύζει από ζωή, καθώς χιλιάδες τουρίστες κατακλύζουν την παραλία για να απολαύσουν την υπέροχη θάλασσα και τα φρέσκα θαλασσινά στις ταβέρνες. Έδρα του Δήμου Μελιβοίας είναι η Σωτηρίτσα χτισμένη στις ΝΑ πλαγιές της Όσσας και σε απόσταση 46χλμ. από τη Λάρισα και 10χλμ. από την Αγιά. Το παλιό όνομα του χωριού, Κάπιστα, υποδηλώνει την ύπαρξη εκκλησίας στην περιοχή, η οποία, αν κρίνουμε από τη νεότερη ονομασία, θα πρέπει να ήταν αφιερωμένη στο Σωτήρα.

Στην πραγματικότητα, μόνο ένας μικρός μεταβυζαντινός ναός αφιερωμένος στο Σωτήρα Χριστό υπάρχει βορειότερα σε πλάτωμα της Όσσας. Διάφορα ευρήματα από την περιοχή δείχνουν πως στην ίδια θέση θα πρέπει να υπήρχε μοναστήρι των μεσοβυζαντινών χρόνων. Οι κύριες ασχολίες των μόνιμων κατοίκων είναι η γεωργία, η κτηνοτροφία, η αλιεία και οι τουριστικές δραστηριότητες. Μεγάλη υπήρξε η δράση του χωριού στα χρόνια της Κατοχής, με αποκορύφωμα το 1942-3 κατά την γερμανοϊταλική κατοχή, τη φυγάδευση από τους ντόπιους ενός τάγματος με Νεοζηλανδούς. Για το λόγο αυτό η κυβέρνηση της Νέας Ζηλανδίας έστειλε στους κατοίκους ευχαριστήρια επιστολή, η οποία σώζεται.

Η Σκήτη του Δήμου Μελιβοίας απαρτίζεται από το ομώνυμο χωριό, και τους οικισμούς Αγιόκαμπο και Πολυδένδρι. Το όνομα του χωριού παραπέμπει σε χώρο, όπου κατά το παρελθόν θα ασκήτευαν μοναχοί. Χτισμένη σε 345μ. υψ., απέχει 48χλμ. από τη Λάρισα και ο πληθυσμός της ανέρχεται σε 270 άτομα το χειμώνα και 1.000 το καλοκαίρι. Οι μόνιμοι κάτοικοί της ζουν από τη γεωργία (ελιές, καστανιές, μηλιές, αχλαδιές), την κτηνοτροφία, την αλιεία και τον τουρισμό (ενοικιαζόμενα δωμάτια, ξενοδοχείο και κατασκηνωτικό κέντρο). Στις πλαγιές των βουνών πάνω από την παραλία απλώνονται τα δασοκτήματα του Πολυδενδρίου και του Μαυροβουνίου. Οι ερευνητές τοποθετούν τη θέση της αρχαίας Μελίβοιας κοντά στο Πολυδένδρι ή τη Σκήτη. Η αρχαία Μελίβοια υπήρξε διάσημη για την παραγωγή πορφυρής βαφής. Στα ΒΔ της Σκήτης εντοπίστηκαν ερείπια κάστρου, που πιθανότατα ταυτίζονται με τη βυζαντινή «Κενταυρόπολη», η οποία έλεγχε το δρόμο από τον Αγιόκαμπο προς Αγιά και συγκέντρωνε τους πληθυσμούς των παραλίων, μετά από τις πρώτες βαρβαρικές επιδρομές (3ος-4ος αι. μ.Χ.) και αργότερα τις επιθέσεις των Σλάβων και των Σαρακηνών (6ος αι.).

3χλμ. από το χωριό, μέσα σε οργιώδη βλάστηση, συναντάμε την πηγή Μπουρμπουλήθρα, στα νότια της εκβολής της οποίας, στο ακρωτήριο που σχηματίζεται, εντοπίζονται τα ερείπια τειχών της αρχαίας Μελίβοιας. Οι κορυφές του Μαυροβουνίου «Τζιρνικές» (1.600μ.) και «Κούτλη» (1.800μ.), κατάφυτες με δρύες, οξιές και καστανιές, προσφέρουν καταφύγιο σε αγριογούρουνα, ζαρκάδια και λαγούς και θέα στον κάμπο της Αγιάς και στα παράλια της Μελίβοιας. Πηγή ζωής για τους κατοίκους της περιοχής αποτελεί το δάσος του Μαυροβουνίου, έκτασης 25.000στρμ., που έχει ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο NATURA 2000, και όπου κυριαρχούν δρύες, οξιές, καστανιές, κουμαριές, άρια, πλατάνια, κρانيές, πουρνάρια, λεύκες κ.ά. Η ορνιθοπανίδα περιλαμβάνει μπεκάτσες, κοτσύφια, τρυγόνια, γεράκια, φάσες, καλιακούδες, μέλισσες, σφήκες, κουρμπούνια κ.ά. Το δάσος χρησίμευε και ως καταφύγιο των ανταρτών κατά τη διάρκεια του Εμφύλιου. Σημεία με υπέροχη θέα είναι το «Κάστρο» 2χλμ. από τη Σκήτη και η τοποθεσία «Σημαία». 1χλμ. ΒΔ βρίσκεται ένα από τα μοναστήρια του «όρους των Κελλίων», οι Αγ.Ανάργυροι, με τα δύο ασκητήρια τους τοιχογραφημένα ανάμεσα στους 12ο και 16ο αι. Ο επισκέπτης αξίζει να δει από κοντά εντός του χωριού τις εκκλησίες της Αγ.Τριάδος (1965) με την πέτρινη βρύση «Παπαστάθαινα» (1910), του Αγ.Αθανασίου με τις σπουδαίες αιογραφίες και τη σύγχρονη ομώνυμη εκκλησία, της Παναγίας (1981), των Παμμεγίστων Ταξιαρχών (1975) και τα ξωκλήσια των Προφ.Ηλία (1975) και Μεταμορφώσεως του Σωτήρος (1990). Σε άριστη κατάσταση στέκεται η Κάτω Βρύση (1890), στο κέντρο του χωριού.

Ο οικισμός του Αγιόκαμπου, απέχει 54χλμ. από τη Λάρισα και 5 μόλις χλμ. από τη Σκήτη. Κατοικήθηκε το 1930 από 3-4 οικογένειες, που έμεναν το μισό χρονικό διάστημα εδώ και το υπόλοιπο στη Σκήτη. Από το 1990 κατοικείται και από μόνιμους κατοίκους, 200 περίπου στον αριθμό, οι οποίοι το καλοκαίρι φτάνουν αισίως τους 10.000 με την αύξηση του τουρισμού, λόγω των κλιματολογικών συνθηκών και της θαυμάσιας παραλίας, που εκτείνεται σε μήκος 14χλμ. Κύρια ασχολία των κατοίκων είναι η γεωργία (οπωροκηπευτικά και δένδρα, μήλα και αχλάδια, κυρίως), η αλιεία και ο τουρισμός. Στη δεκαετία του '80 κατασκευάστηκε εδώ το μοναδικό αλιευτικό καταφύγιο της περιοχής. Στον Αγιόκαμπο ο Σύλλογος Αλιέων και ο αντίστοιχος των Τουριστικών Επαγγελματιών, παρέχει πληροφορίες στους παραθεριστές με την έκδοση τουριστικών φυλλαδίων. Από το 1996 βραβεύεται και αυτή η ακτή αδιάλειπτα με τη Γαλάζια Σημαία.

Τελευταίος σταθμός στο Δήμο Μελίβοιας είναι το Σκλήθρο (Κεστενέ Κιόι), χτισμένο αμφιθεατρικά ήδη από τα χρόνια της οθωμανικής κατάκτησης στη σημερινή φύσει οχυρή θέση του για να αποφεύγονται οι πειρατικές επιθέσεις. Το παλιό τουρκικό όνομα, Κεστενέ Κιόι, δηλ. Καστανοχώρι, παραπέμπει στην μακραίωνη παράδοση της παραγωγής και εμπορίας κάστανου από την πρώτη ήδη χιλιετία π.Χ. σ' ολόκληρο το Αιγαίο. Σ' αυτή την παράδοση οφείλει την ιστορική της παρουσία, το όνομά της και την ακμή της η αρχαία πόλη Κασθαναία η οποία υπήρχε μέχρι και την εποχή του Μεγάλου Κωνσταντίνου, 4ος αι. π.Χ. Ο πληθυσμός του χωριού σήμερα ανέρχεται στους 180 κατοίκους το χειμώνα και 1.000 το καλοκαίρι. Κύρια ασχολία τους είναι η γεωργία (ελιές, καστανιές, συκιές), η κτηνοτροφία και η δασοκομία (εμπόριο ξυλείας). Την τελευταία Κυριακή του Οκτωβρίου ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει στο χωριό τη γιορτή του μανιταριού. Μερικοί εξασκούν ακόμα το επάγγελμα του σαμαρά και του τσαγκάρη. Αξίζει η επίσκεψη στην εκκλησία των Αγ.Αποστόλων

Πέτρου και Παύλου στο χωριό και στα ξωκλήσια των Προφ.Ηλία, Αγ.Νικολάου και Αγ.Ιωάννη.

Προορισμοί αναψυχής Το χωριό, που θα εντυπωσιάσει τους ταξιδιώτες σ' αυτή τη διαδρομή είναι τα γραφικά Αμπελάκια, με το μοναδικό ιστορικό Συνεταιρισμό και τις πανέμορφες εκκλησίες τους. Μαζί με τα καταπράσινα και γραφικότερα Τέμπε και τη γέφυρα πάνω από τον Πηνειό, συνιστούν την Διευρυμένη Κοινότητα Αμπελακίων. Μέσα από άφθονη βλάστηση και πολλά νερά στα χωριά του Δήμου Ευρυμενών (Παλαιόπυργος, Στρίτζος, Ομόλιο, Στόμιο, Καρίτσα, Κόκκινο Νερό), με τους ελάχιστους κατοίκους το χειμώνα και πλήθος κόσμου το καλοκαίρι. Ιδανικά μέρη για ξεκούραση και αναψυχή, που συνδυάζουν το καταπράσινο τοπίο του βουνού και το καταγάλαζο της θάλασσας. Η Μονή Αγ.Δημητρίου δεσπόζει στην περιοχή του Στομίου, απόδειξη της ακμής κατά τη βυζαντινή περίοδο.

6 μόλις χλμ. από το Στόμιο και 55χλμ. ΒΑ της Λάρισας βρίσκεται η Καρίτσα του Δήμου Ευρυμενών, χτισμένη σε υψ. 250μ. πάνω σε πλαγιά του Κισσάβου (εντυπωσιακής κλίσης) με πυκνή βλάστηση και υπέροχη θέα προς τη θάλασσα. Ο πρώτος οικισμός ήταν το Οικονομείο (Κονομειό), δυτικά της Μονής του Αγ.Δημητρίου. Σύμφωνα με την παράδοση, οι κάτοικοι μετοίκησαν εδώ λόγω πανώλης γύρω στο 10ο αι. Το χωριό στα χρόνια του Εμφύλιου διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο, καθώς υπήρξε κρησφύγετο αντιστασιακών οργανώσεων.

Ο οικισμός Κόκκινο Νερό υπάγεται στην Καρίτσα, στην οποία κατοικούν 660 άτομα τους χειμερινούς μήνες και 760 τους καλοκαιρινούς. Κύριες πηγές του εισοδήματός τους είναι η γεωργία (παραγωγή κάστανου και ελιάς), ο τουρισμός, η αλιεία, οι οικοδομικές και δασικές εργασίες. Τα τελευταία χρόνια το χωριό παρουσιάζει μεγάλη τουριστική κίνηση και φημίζεται για την μεγάλη παραγωγή κάστανου, εξού και η ομώνυμη γιορτή το τρίτο Σαββατοκύριακο του Οκτωβρίου.

Η περιοχή της Καρίτσας χαρακτηρίζεται από την πληθώρα των εκκλησιών (Αγ.Αθανασίου, Αγ.Ιωάννη, Παμμεγίστων Ταξιαρχών -πολιούχοι, Αγ.Παντελεήμονα, Παναγίας, Αγ.Νικολάου 3χλμ. Α, Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στο Κόκκινο Νερό, Κοιμήσεως της Θεοτόκου 1χλμ. πριν το Κόκκινο Νερό). Κοντά στον οικισμό σώζονται ερείπια σταυροειδούς ναού. Τα πλούσια νερά δικαιολογούν την ύπαρξη του νερόμυλου των κληρονόμων του Κ.Πάνου και τα πολλά γεφύρια: το πέτρινο στην πλατεία, το Ξυλογέφυρο στο Στόμιο και το Προσηλιακό στο μονοπάτι από Καρίτσα προς Στόμιο. Επίσης, την περιοχή κοσμούν οι βρύσες Παπαρίζου, ανάμεσα στο Στόμιο και την Καρίτσα, και στον Προφ.Ηλία.

Το Ομόλιο, που ανήκει σήμερα στο Δήμο Ευρυμενών, απέχει 40χλμ. από τη Λάρισα και ο πληθυσμός του ανέρχεται στα 650 άτομα το χειμώνα και 1.000 το καλοκαίρι, αποκτώντας παραθεριστικό χαρακτήρα. Οι μόνιμοι κάτοικοι είναι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, ελεύθεροι επαγγελματίες και δημόσιοι υπάλληλοι.

Στο χωριό την τελευταία Κυριακή του Μαρτίου γιορτάζεται η μνήμη του Μαρίνου Αντύπα ενώ το τρίτο Σαββατοκύριακο του Αυγούστου είναι αφιερωμένο στη γιορτή καλαμποκιού. Εδώ υπάρχει το πέτρινο γεφύρι του «Λασποχωρίου», που συνέδεε τη Β με τη Ν Ελλάδα, από το οποίο σώζεται το κύριο τόξο. Σύμφωνα με επιγραφή, χρονολογείται το 1726, πιθανότατα όμως είναι χρονολογία ανακαίνισής του και το γεφύρι είναι παλιότερο -βυζαντινό. Επίσης, στην περιοχή του Ομολίου δεσπόζει δάσος έκτασης 10.000στρμ., κατάφυτο με πρίνους, οξιές, δρύες, καστανιές και έλατα. Στην είσοδο του χωριού εντυπωσιάζει το φαράγγι, που προσφέρεται για διάσχιση.

Ο Παλαιόπυργος (Νυχτερέμ), απέχει 45χλμ. από τη Λάρισα, και ανήκει στο Δήμο Ευρυμενών. Το χωριό προϋπήρχε από το 1600-1700 περίπου και η Κοινότητα συστάθηκε το 1912, μετά την κατάργηση του Δήμου Ολύμπου. Ο Παλαιόπυργος βρίσκεται στη μέση εύφορης πεδιάδας, όπου δεσπόζει το Δέλτα του Πηνειού, ο οποίος με τις προσχώσεις του εμπλουτίζει τη γύρω περιοχή. Αξιόλογα θρησκευτικά μνημεία είναι η εκκλησία των Αγίου Κωνσταντίνου και Ελένης στην πλατεία, που χρονολογείται στην Τουρκοκρατία, το παρεκκλήσι του Αγίου Ραφαήλ και το παλιό παρεκκλήσι στη μνήμη των Αγίου Κωνσταντίνου και Αγίου Νεκταρίου. Μόλις 1,5χλμ. σχεδόν δίπλα στην Αγιά, είναι χτισμένο το Μεταξοχώρι (Ρέτσιανη), παραδοσιακός οικισμός, γνωστό για την παραγωγή μεταξιού. Είναι χτισμένο σε υψ. 300μ., 36χλμ. από τη Λάρισα και ανήκει στο Δήμο Αγιάς. Στην περιοχή βρέθηκαν επιτύμβιες στήλες από τα ρωμαϊκά και τα ελληνιστικά χρόνια. Ρέτσιανη, δηλ. Ποταμοχώρι, ονομάστηκε πιθανόν από τους Σέρβους κατά την παλαιοχριστιανική εποχή. Οι 500 κάτοικοί του, ασχολούνται κυρίως με την καλλιέργεια μήλου και κερασιού και σε μικρότερες εκτάσεις καλλιεργείται η αχλαδιά, η φουντουκιά, η ελιά, η ροδακινιά κ.λπ. Φημισμένη είναι άλλωστε και η γιορτή κερασιού που πραγματοποιείται κάθε Μάιο.

Στο χωριό γεννήθηκε ο λόγιος Θεόδωρος Χατζημιχάλης. Το 1872 ο Ελβετός Ευγένιος Φαβρ και η Γαλλίδα σύζυγός του, Στεφανία, γνωστή ως «Μαντάμα», εγκαταστάθηκαν στο Μεταξοχώρι, νοίκιασαν εκκλησιαστικά κτήματα και ασχολήθηκαν με την επεξεργασία του μεταξοσκώληκα, την μακαρονοποιία και το εμπόριο γίδινου μαλλιού. Σήμερα το αρχοντικό τους (χτίστηκε στα 1876) έχει καταρρεύσει αλλά κάποιες συντηρημένες τοιχογραφίες του ζωγράφου Αργυρόπουλου συντηρούνται από την 5η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων. Το αρχοντικό του λόγιου Θεόδωρου Χατζημιχάλη, κτίριο του 19ου αι., που ανήκει στον Δ. Γεωργοβίτσα, αποτελεί σημαντική πηγή πληροφοριών για την τέχνη της κηροπλαστικής, καθώς διατηρείται το εργαστήριό του. Ο Ιερόθεος Κακκάλης, ηγούμενος της Μονής της Παναγίας στο Μεταξοχώρι (1839) και επίσκοπος Γαρδικίου (1880), κληροδότησε το πατρικό του σπίτι για τη λειτουργία του πρώτου Σχολείου Θηλέων (Παρθεναγωγείο). Σήμερα είναι Πολιτιστικό Κέντρο και φιλοξενεί διαλέξεις και παροδικές εκθέσεις. Στην πλατεία του χωριού, στο μεσοχώρι, δεσπόζει το σπίτι του πεζογράφου Γιάννη Βατζιά και του ζωγράφου και αγιογράφου αδελφού του, Μάριου, που φέρει τη χρονολογία 1871 και χρησιμοποιήθηκε από τους Ιταλούς στην Κατοχή και αργότερα από αντάρτες.

Καλλιτεχνικά δημιουργήματα Ηπειρωτών μαστόρων είναι και τα σπίτια των Δανιλούλη (1850), Καρπέτη (1890, ιδιοκτησίας σήμερα Μποστ), Καραβατόπουλου (1875) και Σουλιώτη (1850), ξενώνας σήμερα. Ο ενοριακός ναός της Αγ. Παρασκευής είναι τρίκλιτη βασιλική με πυργοειδές κωδωνοστάσιο του 17ου αι., με θαυμάσιο ξυλόγλυπτο τέμπλο και τοιχογραφίες από Χιονιαδίτες αγιογράφους του 1843-52. Στο προαύλιό της υπάρχει το παρεκκλήσι του Αγ. Χαράλαμπου. Ο ναός του Αγ. Γεωργίου του 17ου αι. διασώζει ξυλόγλυπτο τέμπλο και τοιχογραφίες του αρτινού μοναχού Αρσενίου του 1743. Το ξωκλήσι του Προφ. Ηλία, κτίσμα του 1641, πήρε την οριστική του μορφή το 1875 με την προσθήκη των καμαρών στα δυτικά και στον προαύλιο χώρο του υπάρχει παρεκκλήσι των Αγ. Αναργύρων (17ος αι.). Η εκκλησία του Αγ. Νικολάου με τον επιβλητικό τρούλο είναι δημιούργημα του 1900 και χτίστηκε στη θέση παλιότερου ναού του 1641. Το Μεγαλόβρυσο είναι ακόμη ένας προορισμός για περιηγητές. Το χωριό έχει ανακηρυχθεί παραδοσιακός οικισμός

και τα σπίτια του (χτισμένα από ντόπιους και Ηπειρώτες μάστορες) χαρακτηρίζονται από την ομοιομορφία ως προς το χρώμα τους. Σήμερα ανήκει στο Δήμο Αγιάς.

Κι εδώ συναντάμε σπουδαία θρησκευτικά μνημεία όπως τη Μονή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου που χτίστηκε το 1639 πάνω στη θέση ενός άλλου ναού της Παλαιολόγιας εποχής του 13ου αι., που είχε χτιστεί πάνω σε ένα προϋπάρχοντα ναό του 11ου αι. Πρόκειται για τρίκλιτη βασιλική. Δείγματα βυζαντινής τέχνης αποτελούν και οι ναοί των Αγ. Αθανασίου, Αγ. Γεωργίου, Αγ. Δημητρίου και τα ξωκλήσια των Αγ. Χαράλαμπου, Προφ. Ηλία, Αγ. Χρυσοστόμου και Αγ. Κων/νου και Ελένης. Η βρύση «Μεσοχώρι» κοσμεί το χωριό, ενώ η πηγή «Μεγάλη Βρύση», που το υδρεύει και αρδεύει τους κήπους, θα αποξημιώσει τον τολμηρό επισκέπτη (πρόσβαση με τα πόδια ή με αυτοκίνητο -1χλμ.). Το επόμενο χωριό στο Δήμο Αγιάς είναι οι Νερόμυλοι (Τουρκοχώρι, Αϊντινλί), χτισμένοι στους πρόποδες του Κισσάβου σε υψ. 200μ. και σε απόσταση 29χλμ. από τη Λάρισα, γνωστοί για τις δριστελλες-υδροτριβές αφοί Χονδροδήμου, οι πηγές των οποίων εντοπίζονται μέσα στη ρεματιά που διασχίζει το χωριό και πηγάζει από τον Κίσαβο. Μέχρι την απελευθέρωση της Θεσσαλίας το χωριό κατοικούνταν αποκλειστικά από Τούρκους και σύμφωνα με πληροφορίες του περιηγητή Leake, εδώ υπήρχε και τεκές Δερβίσηδων.

Οι 384 κάτοικοι των Νερόμυλων επιδίδονται στη δενδροκομία (μήλα, κεράσια κ.ά.), στην κτηνοτροφία και στην αξιοποίηση των νεροτριβών. Εκκλησιάζονται στον ενοριακό ναό των Δώδεκα Αποστόλων, που ιδρύθηκε το 18ο αι. στον τύπο της βασιλικής. Στην έξοδο του δρόμου προς το Μεταξοχώρι βρίσκεται το ξωκλήσι του Αγ. Γεωργίου. Κατά τη διάρκεια γεωργικών εργασιών βρέθηκε εδώ ένας συλημένος τάφος της υστεροβυζαντινής περιόδου και στην ίδια περιοχή, στη θέση «Γκόρτσια» αποκαλύφθηκαν ερείπια κτισμάτων, τα οποία ανήκουν σε λουτρό, καθώς και τμήματα ψηφιδωτού ρωμαϊκών χρόνων. Κατηφορίζοντας από τους Νερόμυλους, βρίσκεται το Γερακάρι (Καραμπαϊράμ, Μπαϊράμ κιοντέ), σε υψ. 90μ. και 34χλμ. από τη Λάρισα, όπου αξίζει να επισκεφθούμε τα θρησκευτικά μνημεία. Η εικόνα της Παναγίας του ενοριακού ναού του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου λέγεται ότι βρέθηκε στο σημείο, όπου χτίστηκε η εκκλησία. Το Γερακάρι βρίσκεται κοντά στο ερειπωμένο χωριό Βαθύρεμα και στο Παλαιόκαστρο, όπου τοποθετείται από ερευνητές η αρχαία Λακέρεια. Μέχρι το 1880 το χωριό κατοικούνταν από Κονιάρους Τούρκους και το 1943 το χωριό κάηκε από τους Γερμανούς. Στις 25/3 διεξάγεται θρησκευτική εορτή με την προσέλευση πολλών προσκυνητών και πολιτικών εκπροσώπων για να παρακολουθήσουν τη λιτανεία της θαυματουργής εικόνας. Από το μικρό λόφο του οικισμού αγναντεύει κανείς το ξωκλήσι του Προφ. Ηλία, χτισμένο στα 1985-90. Σήμερα οι 374 κάτοικοί του ασχολούνται, κυρίως, με τη γεωργία και τη δενδροκομία. Ανήκει στο Δήμο Αγιάς.

Στα ριζά του Κισσάβου και του Μαυροβουνίου τα χωριά του Δήμου Λακέρειας Δήμητρα, Μαρμαρίνη, Ανατολή, Καστρί, Νεοχώρι, Αμυγδαλή, Κάτω Αμυγδαλή, διακρίνονται για το γεωργοκτηνοτροφικό τους χαρακτήρα και ιστορικό τους υπόβαθρο, καθώς η κατοίκηση της περιοχής υπήρξε συνεχής από αρχαιοτάτων χρόνων. Τα ευρήματα στη Δήμητρα, τη Μαρμαρίνη, το Καστρί και την Αμυγδαλή μάς οδηγούν σε μεγαλειώδεις δρόμους του παρελθόντος. Φυγή από τη μονοτονία της καθημερινότητας και αφορμή για τους γλεντζέδες αποτελούν οι εκδηλώσεις στα χωριά και κυρίως τα έθιμα των «Αλωνιών» στην Ανατολή και τα «Πασχαλόγιορτα» στην Αμυγδαλή.

Η Δήμητρα (Τζιούζανη και Μποσγκούτς), του Δήμου Λακέρειας εποικίστηκε στις αρχές του αιώνα (1907-1909) από πρόσφυγες της Ανατ. Ρωμυλίας. ΝΑ του χωριού συναντάμε το χωριό Μαγούλα, στην κορυφή της οποίας υπάρχει τύμβος της κλασικής εποχής. Επίσης, ανάμεσα στη Δήμητρα και στο Γερακάρι σώζεται ο ναός του Αγ. Νικολάου του Φονιά του Φονευθέντος). Ορισμένοι ερευνητές ταυτίζουν τους λόφους πίσω από το ναό με τους Δίδυμους Κολωνούς της αρχαιότητας, κοντά στους οποίους η παράδοση θέλει τη θέση της αρχαίας Λακέρειας. Εδώ, κατά τον Πίνδαρο, κατοικούσε η νύμφη Κορωνίδα, που γέννησε από τον Απόλλωνα το θεό της ιατρικής, Ασκληπιό. Ο προϊστορικός οικισμός της Δήμητρας βρίσκεται σε απόσταση 300μ. ΝΑ του χωριού, επί της επαρχιακής οδού Λάρισας - Αγιάς. Κατοικούνταν συνεχώς από τη Μέση Νεολιθική Εποχή μέχρι τους νεολιθικούς χρόνους (δηλ. 5.800π.Χ.-1.200π.Χ.). Επίσης, στις βόρειες παρυφές του οικισμού αποκαλύφθηκαν 4 αψιδωτά μεγαροειδή κτίσματα της Μέσης Εποχής Χαλκού (2.000-1.600π.Χ.). Σήμερα η Δήμητρα απέχει 24χλμ. από τη Λάρισα και είναι χτισμένη σε 80μ. υψ. Οι 408 μόνιμοι κάτοικοί της επιδίδονται κυρίως σε γεωργικές και κτηνοτροφικές εργασίες. Αξίζει η επίσκεψη στο παλιό Σχολείο, που χρονολογείται στα τέλη του 19ου αι. Ιδανικό τόπο για ψάρεμα αποτελεί ο ταμιευτήρας της περιοχής, που καλύπτει έκταση 350στρμ. Το πέτρινο γεφύρι της Δήμητρας εξυπηρετούσε παλιά τους κατοίκους της Ανατολής, ενώ σήμερα είναι παροπλισμένο. Χρονολογείται στα τέλη του 19ου αι. και γεφυρώνει το χείμαρρο της Δήμητρας. Οι κάτοικοι της Δήμητρας πανηγυρίζουν την ανακομιδή των λειψάνων του Αγ. Αθανασίου (2/5).

Η Μαρμαρίνη (Μαρμάργιανη) του Δήμου Λακέρειας, βρίσκεται σε απόσταση 25χλμ. από τη Λάρισα και 12χλμ. από τη Δήμητρα. Πρόκειται για γεωργοκτηνοτροφικό χωριό (160μ. υψ.) με 402 μόνιμους κατοίκους. Η αρχική χρονολογία εγκατοίκησης της περιοχής δεν είναι γνωστή, αλλά μπορούμε να την αναζητήσουμε στην αρχαιότητα με βάση τους θολωτούς μυκηναϊκούς τάφους που έχουν αποκαλυφθεί εδώ. Ο επισκέπτης μπορεί να δροσιστεί και να απολαύσει την υπέροχη ομορφιάς παρθένα φύση στις πηγές «Πλατάνα» στη θέση «Σπάτες», απ' όπου φαίνεται πανοραμικά ο θεσσαλικός κάμπος, και την πηγή στην τοποθεσία «Μπουνάρι». Τόνο περήφανης και άγριας ομορφιάς προσφέρουν στην περιοχή το ρέμα, κατάφυτο με πλατάνια, κατά μήκος του οποίου υπάρχουν 7 ανενεργοί σήμερα νερόμυλοι, και οι φυσικές λιμνούλες. Αξιόλογο θρησκευτικό μνημείο αποτελούσε στο παρελθόν το σταυροπηγιακό μοναστήρι των Μαρμαριανών, που έλαβε το όνομά του, όπως και το χωριό, από το λατομείο μαρμάρου στο Μόψιον (3χλμ.). Πιθανόν το μοναστήρι υπήρξε έδρα της Επισκοπής των Μαρμαριτζάδων, η οποία μνημονεύεται σε γραπτή πηγή του 11ου αι. ως εξαρτώμενη από τη Λάρισα. Η σύγχρονη έρευνα τοποθετεί κοντά στη Μονή των Μαρμαριανών τη βυζαντινή Χάρμαινα, όπου υπήρχε μοναστήρι της Παναγίας, που δωρίθηκε το 1277 στο αντίστοιχο της Μακρυνίτισσας.

Στο κέντρο του χωριού δεσπόζει η εκκλησία του Αγίου Δημητρίου (19ος αι.), λιθόκτιστη στον τύπο της βασιλικής με αξιόλογες αγιογραφίες. Στον ίδιο ρυθμό είναι χτισμένος στις αρχές του 20ου αι. και ο ναός του Αγίου Στυλιανού με ξυλόγλυπτο τέμπλο. Στο κέντρο της Μαρμαρίνης η οικία του Κωνσταντίνου Καλτσά, παραδοσιακό αρχοντόσπιτο, αποπνέει χαρακτηριστικά γνωρίσματα παλιότερων εποχών. Οι μαρμαρίνες βρύσες στη θέση «Καβάκια» και στην πλατεία του χωριού υποδέχονται τον επισκέπτη, προσφέροντάς του δροσερό νερό. Η Μαρμαρίνη πανηγυρίζει στον εορτασμό των Αγ. Δημητρίου (26/10) και Αγ. Στυλιανού (26/11). Επίσης, στις 26/6 στην τοποθεσία «Κόκκινος Βράχος» τελείται επιμνημόσυνη δέηση

με πλήθος κόσμου και επισήμων, υπέρ των πεσόντων κατά την περίοδο της Αντίστασης. Πανέμορφη ξεπροβάλλει η Ανατολή (Σελίτσιανη) στην πλαγιά του Κισσάβου (υψ. 950μ.), θαυμάζοντας κάθε αυγή τα υπέροχα χρώματα της «ανατολής». Η ίδρυση του χωριού χρονικά ανάγεται στη βυζαντινή εποχή και ιδρυτές του κατά μια άποψη υπήρξαν Σλάβοι γεωργοκτηνοτρόφοι. Στα δύσκολα χρόνια του 13ου-14ου αι. εγκαταλείφθηκε ή ερημώθηκε. Η τοπωνυμία διατηρήθηκε και στους νέους κατοίκους που ήρθαν από το χωριό Βαθύρεμα, αφού αυτό καταστράφηκε από τους Τούρκους το 1423. Η προέλευση του παλιού ονόματος, Σελίτσιανη, είναι μάλλον σλαβική και σημαίνει «χωριουδάκι». Το κυριότερο προϊόν στο παρελθόν ήταν τα άσπρα νήματα και το φημισμένο κρασί, ενώ υπήρχαν και εργαστήρια χρυσοχοΐας. Σήμερα ο πληθυσμός της Ανατολής ανάγεται στους 397 κατοίκους τους χειμερινούς μήνες και στους 850 κατά τους καλοκαιρινούς, με κύριο εισόδημα προερχόμενο από τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν κάθε Οκτώβριο τη γιορτή του μανιταριού ενώ το Μάιο πραγματοποιείται στο χωριό η Πανελλήνια Συνάντηση Ανταλλαγής Βιολογικών Σπόρων. Οι κάτοικοι στην περίοδο της Κατοχής ανέπτυξαν μεγάλη αντιστασιακή δράση. Εδώ έδρασε και ο καπετάν-Κίσσαβος. Το χωριό ανήκει στο Δήμο Λακέρειας και απέχει 41χλμ. από τη Λάρισα και 18χλμ. από τη Δήμητρα. Στην πλατεία της Ανατολής το κτίριο ιδιοκτησίας Κ. Αρχοντούλη και αφοί Γεωργούλη αποτελούν αξιόλογα δείγματα τοπικής αρχιτεκτονικής. Στο κέντρο του χωριού αυτό όμως που δεσπάζει είναι το πέτρινο τοξωτό γεφύρι (τέλη του 18ου με αρχές του 19ου αι.).

Ο επισκέπτης μπορεί να απολαύσει δροσερό νερό από τις πέτρινες βρύσες: «Χατζή», «Τρανή», «Μεγάλη», «Βρύσες», στην πλατεία και δίπλα στην εκκλησία του Αγ.Παντελεήμονα. Περισσότερες πληροφορίες για τον τόπο μπορούμε να αντλήσουμε από τα βιβλία «Η Ανατολή της Αγιάς -Σελίτσιανη» του Συλλόγου Ανατολιτών «Ιωάν. ο Πρόδρομος» και «Δημοτικά Τραγούδια του χωριού Ανατολή της Αγιάς», με 163 δημοτικά τραγούδια της περιοχής.

2.5.Αξιοθέατα Δήμου Αγιάς:

- Οι εκκλησίες του Αγίου Αντωνίου, ο οποίος είναι και πολιούχος της Αγιάς, της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, του Αγίου Γεωργίου, της Αγίας Τριάδας και του Αγίου Νικολάου.
- Η Βυζαντινή Μονή του Αγίου Παντελεήμονα, του 13^{ου} – 14^{ου} αιώνα. Το καθολικό Μοναστήρι της Μονής ανήκει στον οθωνικό τετρακίονιο τόπο. Έχει τοιχογραφίες του 1724 του Γαβριήλ Μοναχού Πελοποννήσιου. Φέρει τρεις τρούλους του κεντρικού και δύο μικρότερους, στη βόρεια και τη νότια πλευρά του Ιερού, για αυτό και το μοναστήρι ονομαζόταν <<Κουμπέλης>>. Η Μονή παρέμεινε ερημωμένη για περισσότερο από έναν αιώνα. Στην δεκαετία του 1980 εγκαταστάθηκε γυναικεία μοναστική αδελφότητα που ανοικοδόμησε και την κατεστραμμένη δυτική πτέρυγα. Ανακαταλήφθηκε και πάλι για μια δεκαετία, αλλά από τον Ιούνιο του 2005 έως και σήμερα εγκαταστάθηκε νέα αδελφότητα.
- Η εκκλησία της Παναγίας στη Θέση.
- Η Δανειστική Βιβλιοθήκη, σε παραδοσιακό κτήριο, δωρεάς του Τάκη Καρδάρου.
- Το Πολιτιστικό Κέντρο Χρυσαλλίδα.

- Η αρχαιολογική συλλογή, η οποία περιλαμβάνει επίτομες στήλες, νομίσματα, Ελληνιστικές, Ρωμαϊκές, και Βυζαντινές επιγραφές κ.α. με δραστηριότητες και διεξαγωγή << εργαστηρίων >> αρχαιολογίας.
- Η γέφυρα Αλαμάνου στην διαδρομή προς Αγιοκάμπο.

2.6.Εναλλακτικός τουρισμός στον Δήμο Αγιάς:

Ο Δήμος Αγιάς περιλαμβάνει μεγάλη ποικιλία σε εναλλακτικό τουρισμό κάποιες από τις εναλλακτικές μορφές είναι:

1^ο) Rafting στο Βερνέζι: Κατάβαση ποταμών με φουσκωτές βάρκες (RAFT) 4 έως 8 ατόμων.

Ο Πηνειός Ποταμός είναι από τα μεγαλύτερα σε μήκος ποτάμια της Ελλάδος, τμήματα του οποίου βρέχουν τις παρυφές των ορεινών όγκων του Κισσάβου και του Κάτω Ολύμπου. Μία απαιτητική κατάβαση στα στενά του Πηνειού (περιοχή Βερνέζι) σε ένα από τα καλύτερα ποτάμια για Rafting στην Ελλάδα. Σε όλο το μήκος αυτού του τμήματος, τα περάσματα είναι συνεχόμενα με μικρά μόνο διαστήματα ομαλής ροής. Τα περισσότερα περάσματα 3ου και 4ου βαθμού. Σημαντικό στοιχείο ο όγκος νερού του ποταμού. Η εμπειρία θα είναι μοναδική και η αδρεναλίνη θα ανέβει κατακόρυφα. Στο τέλος της κατάβασης, στον κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο μας, θα έχουμε πικνίκ/ μπάρμπεκιου και ζεστά ροφήματα.

- Διάρκεια κατάβασης: 2 ώρες
- Διάρκεια υλοποίησης προγράμματος: 4-5 ώρες
- Κατώτατο όριο ηλικίας: 16 ετών
- Για παιδιά διοργανώνουμε μάθημα καταρρίχησης (rapel) και τοξοβολίας σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο στο τελείωμα της κατάβασης.
- Περίοδος υλοποίησης: Νοέμβριος έως Ιούνιος

2^ο)River trekking και τοξοβολία: Στο ορεινό χωριό Μελιβοία στις Νότιο-Ανατολικές πλαγιές του Κισσάβου, που έχει σύμβολο τον Φιλοκτήτη, μυθικό βασιλιά και ήρωα του Τρωικού πολέμου, οργανώνεται River Trekking στο πανέμορφο μονοπάτι στην "Τσουβάλα" που ξεκινά κάτω από το χωριό. Παραμυθένια διαδρομή κατά μήκος ρυακιού, με ξύλινα γεφύρια, καταρράκτες και κατάλληλα διαμορφωμένα σημεία στάσης/ ανάπαυσης, εναέρια διάβαση του ρέματος αλλά και τοξοβολία (Flying Fox), θα επιδοθούμε στο άθλημα της τοξοβολίας, δίπλα από το εκκλησάκι της Αγίας Τριάδας, και θα απολαύσουμε το πικνίκ/μπάρμπεκιου που οι άνθρωποι της Trekking θα έχουν ετοιμάσει για εμάς.

- Διάρκεια διαδρομής: 2ώρες και 30λεπτα
- Διάρκεια προγράμματος: 3-4 ώρες
- Min. συμμετοχής: 6 άτομα
- Κατώτατο όριο ηλικίας: 10 ετών
- Περίοδος υλοποίησης: όλο το έτος

3^ο) Trekking και mountain bike και bird watching: Στο Βασιλικό δασόκτημα Πολυδενδρίου, έκτασης τριανταπέντε χιλιάδες στρέμματα, οι περιηγητές μπορούν να συμμετέχουν σε ένα ειδυλλιακό "ταξίδι" στο κατάφυτο Μαυροβούνι. Οι συνοδοί της Trekking Hellas θα σας συνοδεύσουν πεζοπορώντας από τον ναό της Παναγίας σε μονοπάτι μικρής δυσκολίας, κατά τη διάρκεια του οποίου θα έχετε τη δυνατότητα να παρατηρήσετε συγκεκριμένα είδη της χλωρίδας και πανίδας του Δάσους και να απολαύσετε τη θέα των ακτών του Ανατολικού Αιγαίου. Η περιήγηση περιλαμβάνει και ορειβατική ποδηλασία γύρω, από τον ιερό ναό της Παναγίας.

- Διάρκεια δραστηριοτήτων: 2 ώρες
- Διάρκεια προγράμματος: 3- 4 ώρες
- min. Συμμετοχής: 6 άτομα
- Κατώτατο όριο ηλικίας: 14 χρονών
- Περίοδο υλοποίησης: όλο το έτος

4^ο) Canoe-kayak στο Δέλτα Πηνειού: Διάσχιση πλωτών τμημάτων ποταμών ή φυσικών και τεχνητών λιμνών με διαθέσιμα πολυεστερικά canoe-kayak. Τα canoe-kayak φέρουν και ειδικό κάθισμα για παιδιά, ιδιότητα που καθιστά την δραστηριότητα ιδανική για οικογένειες. Πρόκειται για μια κατάβαση που φέρνει τον περιηγητή σε επαφή με τη μυθολογία της ευρύτερης περιοχής και την πλούσια χλωρίδα και πανίδα του υδροβιότοπου. Η κατάβαση διαρκεί περίπου 2 ώρες και καταλήγει στο σημείο Στρίντζος, απέραντη αμμόδη παραλία, όπου θα επιδοθούμε στο άθλημα της τοξοβολίας και θα μας περιμένει ένα απολαυστικό πικνίκ/barbeque.

ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΕΜΠΩΝ: Ο Πηνειός προσφέρει μία όμορφη διαδρομή rafting μέσα από την κοιλάδα των Τεμπών. Μία διαδρομή εξαιρετικής ομορφιάς με περάσματα 1ου και 2ου βαθμού δυσκολίας για όσους επιθυμούν να ανακαλύψουν τα μυστικά ενός επίγειου παράδεισου. Η διαδρομή προσφέρεται για αρχάριους, παιδιά και μεγάλες ηλικίες.

- Διάρκεια κατάβασης: 2 ώρες
- Διάρκεια διαδρομής: 1ώρα και 30λεπτα
- Διάρκεια προγράμματος: 3-4 ώρες
- Min. συμμετοχής: 6 άτομα
- Περίοδο υλοποίησης: όλο το έτος

5^ο) Jeep Safari: Διάσχιση του ορεινού όγκου της Αν. Θεσσαλίας με Jeep και τη συνοδεία οχήματος υποστήριξης και έμπειρου συνοδού. Περάσματα ποταμών, πορεία σε δασικούς δρόμους, ποικιλία διαδρομών μέσα σε πυκνή βλάστηση και μαγευτικά τοπία με φόντο τη θάλασσα. Με αφετηρία το χωριό Βελίκα (45χλμ. από Λάρισα ή 30χλμ. από γέφυρα Ραψάνης στα Τέμπη) οι ταξιδιώτες θα περιηγούνται στον Κίσσαβο (ορ.Όσσα), το Μαυροβούνι ή τον Κάτω Όλυμπο.

- Διάρκεια προγράμματος: Ολοήμερο
- Χρόνος υλοποίησης: όλο το έτος
- Κατώτατο όριο ηλικίας: 6 ετών
- min. συμμετοχής: 8 άτομα

6^ο) Στίβος περιπέτειας: Επιδοθείτε σε μία σειρά από διαδοχικές "δοκιμασίες" στον Στίβο Περιπέτειας της mammal στον κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο με φυσικά υλικά στον Παραπόταμο Μακρυχωρίου. Σκαρφαλώστε τον ξύλινο Πύργο και το τεράστιο "δίχτυ αράχνης" και κατεβείτε στη συνέχεια με Rapel την αναρριχητική πίστα. Διασχίστε τη "Θιβητιανή" συρμάτινη γέφυρα 70μ. που ενώνει τις όχθες του Πηνειού (τη μεγαλύτερη που έχει δημιουργηθεί στην Ελλάδα) για να επιστρέψετε εναέρια με μηχανισμό τροχαλίας (Flying Fox) στο ξύλινο κιόσκι με το στρωμένο τραπέζι για ένα απολαυστικό πικνίκ/barbeque που οι άνθρωποι της mammal θα έχουν ετοιμάσει για εσάς.

- Διάρκεια προγράμματος: 4 ώρες
- Διάρκεια Δραστηριοτήτων: 2 ώρες
- Χρόνος υλοποίησης: όλο το έτος
- Κατώτατο όριο ηλικίας: 7 ετών
- min. συμμετοχής: 8 άτομα

7^ο) Canyoning: Διάσχιση φαραγγιών στις ανατολικές πλαγιές του Ολύμπου, του Κισσάβου και του Μαυροβουνίου. Ένας εκπληκτικός συνδυασμός καταρρίχησης, κατάβασης κάθετων τμημάτων βράχου και καταρρακτών με χρήση αναρριχητικού εξοπλισμού (rapel) και κολύμβησης σε πεντακάθαρους φυσικές λίμνες για ομάδες έως 8 άτομα. Ενδεικτικά μερικές από τις πιο όμορφες διαδρομές:

Φαράγγι "Καλυψώ" – Μπορεί κανείς να απολαύσει τη θέα του μεγαλύτερου καταρράκτη (70μέτρα) του Κισσάβου στο εξαιρετικής ομορφιάς φαράγγι "Καλυψώ" πάνω από τα χωριά Κόκκινο Νερό και Καρύτσα. Οι έμπειροι συνοδοί θα τον οδηγήσουν περπατώντας μέσα από κατάφυτο μονοπάτι στην βάση του καταρράκτη για μία απολαυστική βουτιά στα κρυστάλλινα νερά της λίμνης του. Ο δρόμος της επιστροφής περιλαμβάνει κατάρριχηση και κατάβαση με rapel σε καταρράκτες που φτάνουν τα 30 μέτρα.

- Διάρκεια: 3-4 ώρες
- Χρόνος υλοποίησης: Μάη έως Οκτώβριο.
- Διάρκεια: 5-7 ώρες.

Ρέμα Κακόσκαλας: Μία απλή και όμορφη κατάβαση ιδανική για αρχάριους. Τα νερά του είναι πεντακάθαρα και ίσως από τα πιο πλούσια στο βουνό σε σύγκριση με τα άλλα του Κισσάβου.

- Διάρκεια: 3-4 ώρες.
- Χρόνος υλοποίησης: Απρίλιο έως Αύγουστο.

Φαράγγι Ρακοποτάμου: Μια πανέμορφη διαδρομή που ξεκινά από το Μαυροβούνι και καταλήγει στο Αιγαίο μέσα από πυκνή βλάστηση, φυσικές λίμνες και 6 rapel σε καταρράκτες ύψους 8-37 μέτρων.

- Διάρκεια: 5-7 ώρες.
- Χρόνος υλοποίησης: Απρίλιο έως Αύγουστο.

8^ο) Trekking κορυφή Κισσάβου: Ο Κίσσαβος είναι ένα βουνό με δυο όψεις: Τη Νότια και Ανατολική πλευρά κατάφυτη από δάση και την άγονη και βραχώδη βορειοδυτική πλευρά από όπου γίνεται η κλασσική ανάβαση στην κορυφή (υψόμετρο 1978μ.). Για ανάβαση προτείνεται ένα τμήμα κλασσικής ανάβασης ξεκινώντας από το ορειβατικό καταφύγιο στη Θέση "**Καναλός**". Η διαδρομή είναι σηματοδοτημένη με Ο2 και στον εγκατεστημένο σταθμό του ΟΤΕ και συνεχίζετε πάνω στην ανατολική ράχη του Κισσάβου πεζοπορώντας σε μικρή κλίση έως την κορυφή. Όλη η διαδρομή κινείται σε καλά διαμορφωμένο μονοπάτι. Η επιστροφή γίνεται από το ίδιο μονοπάτι:

- Διάρκεια προγράμματος: Ολοήμερο
- Χρόνος υλοποίησης: όλο το έτος
- Κατώτατο όριο ηλικίας: 6 ετών
- min. συμμετοχής: 8 άτομα

9^ο) Αγώνες ανάβασης Κισσάβου: Στη περιοχή του Κισσάβου διεξάγονται κάθε χρόνο αγώνες αυτοκινήτου 4X4, καθώς και ποδηλατικοί αγώνες και συγκεκριμένα η «Ανάβαση Ανατολής». Επίσης η περιοχή του Κισσάβου προσφέρεται για αναρρίχηση και ορειβασία στις πλαγιές του βουνού, οι οποίες διοργανώνονται από τους τοπικούς ορειβατικούς συλλόγους.

10^ο) Rafting στην κοιλάδα των Τεμπών: Κατάβαση με διθέσια (Hot-Dog) και μονοθέσια φουσκωτά (monogaft) σε μια διαδρομή εξαιρετικής ομορφιάς μέσα στην κοιλάδα των Τεμπών, στον Πηνειό ποταμό. Μία διαδρομή με περάσματα 1ου και 2ου βαθμού δυσκολίας για όσους επιθυμούν να ανακαλύψουν τα μυστικά ενός επίγειου παράδεισου.

- Διάρκεια κατάβασης: 2 ώρες
- Διάρκεια υλοποίησης προγράμματος: 4 ώρες
- Κατώτατο όριο ηλικίας: 16 ετών
- Περίοδος υλοποίησης: όλο το έτος

11^ο) Αεροπτερισμός-Paragliding: Παραπέντε - Αλεξίπτωτο Πλαγιάς Συναρπαστικές πτήσεις στο ορεινό πεδίο του Ολύμπου και του Κισσάβου με διθέσιο αλεξίπτωτο πλαγιάς που πιλοτάρετε από επαγγελματία εκπαιδευτή. Η θέα αποζημιώνει τους τολμηρούς και το συναίσθημα της απόλυτης ελευθερίας προσφέρει αξέχαστες εμπειρίες. Οι περιηγητές έχουν την δυνατότητα να παρακολουθήσουν μαθήματα στη Σχολή Αλεξιπτώτου Πλαγιάς εάν το επιθυμούν.

- Η υλοποίηση των δραστηριοτήτων αυτών διαρκεί όλων των χρόνων.

12^ο) Οργανωμένη ακτή Σπιτάκι- Θαλάσσιες δραστηριότητες: Απολαύστε τη Θάλασσα και τον ήλιο σε συνδυασμό με θαλάσσιες δραστηριότητες πραγματοποιούνται στα παραλία του Κισσάβου και τη Βελίκαπου κοσμείται από την μαγευτική θέα του Κισσάβου και την ατελείωτη πεντακάθαρη Θάλασσα του Αιγαίου πελάγους. Δραστηριότητες: sea-kayak, ποδήλατο θαλάσσης, catamaran, ιστιοπλοΐα (Laser Optimist), zodiac, beach volley, Wind Serf, Kite Serf, πλωτή εξέδρα θαλάσσης, multy-activity adventure club για παιδιά (9-15 ετών), είναι μόνο μερικά από τα αθλήματα που λαμβάνουν χώρα στην παραλία Βελίκας για μια σειρά εκδηλώσεων ποικίλου ενδιαφέροντος.

Σχολή Ιστιοπλοΐας (ΑΙΟΛΟΣ) - Σχολή ιστιοπλοΐας με σκάφη optimist – laser για μικρά παιδιά η οποία φιλοξενείται στις εγκαταστάσεις της Οργανωμένης Ακτής Σπιτάκι.

Καταδύσεις

Έμπειροι εκπαιδευτές ξεναγούν τους περιηγητές στον κόσμο των πολύχρωμων βυθών των ανατολικών παράλιων του Νομού. Συνδυάστε ιδανικά τις διακοπές σας με μαθήματα κατάδυσης για την απόκτηση του πρώτου αστεριού. Αν είστε αρχάριοι, επιχειρήστε μία δοκιμαστική βουτιά και αν είστε έμπειροι δώστε μία διαφορετική νότα στις διακοπές σας και χαρείτε το αγαπημένο σας σπορ στα Παράλια του Κισσάβου.

- Χρόνος υλοποίησης: Όλο το χρόνο.

13^ο) **Ακτή Σπιτάκι**: Το Fun Club Spitaki καλωσορίζει για άλλη μια χρονιά, με κεφάτη και δυναμική διάθεση, τη νέα καλοκαιρινή περίοδο, διατηρώντας αναλλοίωτο το ύφος που χαρακτηρίζει την 25ετή ιστορία του, λειτουργεί πλέον 12 μήνες το έτος. Όπως όλα τα προηγούμενα χρόνια έτσι και φέτος πρόκειται να διοργανώσουμε εκδηλώσεις που αποτελούν «θεσμό» στα καλοκαιρινά δρώμενα της χώρας μας, στα παράλια του Νομού Λάρισας και πιο συγκεκριμένα στην Ανατολική πλευρά του Κίσαβου. Η περιοχή διαθέτει αναμφισβήτητα προτερήματα και απaráμιλλο φυσικό κάλλος, που κοσμείται από την μαγευτική ομορφιά του καταπράσινου Κίσσαβου και της ατέλειωτης πεντακάθαρης θάλασσας της (η παραλία διαθέτει, την μπλε σημαία εδώ και αρκετά χρόνια). Τα παραπάνω φυσικά πλεονεκτήματα σε συνάρτηση με την δημιουργία των απαραίτητων υποδομών, έχουν καταφέρει να μεταμορφώσουν την περιοχή σε μια ταχύτατα αναπτυσσόμενη τουριστική ζώνη, διεκδικώντας τις πρώτες θέσεις στην ανταγωνιστική αγορά της χερσαίας τουλάχιστον, Ελλάδας. **Η Ακτή Σπιτάκι** είναι ο μοναδικός χώρος της παραλίας του Δήμου που καταχωρήθηκε στον Πανελλήνιο Οδηγό για ΑΜΕΑ, ως χώρος ικανός και προσβάσιμος .

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του Fun Club συγκαταλέγονται πλήθος ψυχαγωγικών προγραμμάτων για τους επισκέπτες όπως Σχολή Θαλάσσιων Σπορ, Καγιάκ θαλάσσης (Sea Kayak), ποδήλατα θαλάσσης, Catamaran, Ιστιοπλοϊκά σκάφη Laser Optimist, ολόήμερες εκδρομές με φουσκωτά μηχανοκίνητα (τύπου Zodiac) στις Θαλάσσιες Σπηλιές του Βένετου στο Πήλιο και το Θαλάσσιο Πάρκο της Αλοννήσου. Ταυτόχρονα, διαθέτει όλον τον απαραίτητο υλικοτεχνικό εξοπλισμό (γήπεδα Beach Volley, αποδυτήρια, κ.α.) για την διεκπεραίωση μεγάλων EVENTS. Το **Fun Club Spitaki** αποτελεί εδώ και πολλά χρόνια το Στέκι των Ιστιοπλόων, ενώ για τον κόσμο της ευρύτερης περιοχής και της Λάρισας είναι το πλέον «Μοδάτο» Beach Bar. Στο χώρο αυτό έχουν πραγματοποιηθεί κατά την διάρκεια όλων αυτών των ετών εκδηλώσεις όπως Jeep-Safaris, Τρίαθλοι Αγώνες, Πανελλήνιοι Ιστιοπλοϊκοί Αγώνες με σκάφη Laser και Optimist ενταγμένοι στο επίσημο Calendar της Ομοσπονδίας, Αγώνες Handball, Αγώνες Kite Surf, πανευρωπαϊκούς αγώνες μαραθώνιας κολύμβησης, promotion αυτοκινήτων, επιδείξεις μόδας, Fam Trip δημοσιογράφων κ.ά., καθώς και τα Επίσημα Πανελλήνια Πρωταθλήματα Beach Volley της Ε.Ο.ΠΕ.

που διοργανώσαμε επιτυχώς για επτά συνεχόμενες χρονιές. Εκτός όμως των αθλητικών γεγονότων, το **Fun Club Spítaki** είναι επίσης γνωστό και για τα happenings που πραγματοποιεί κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών με τη διοργάνωση εκθέσεων «γευσιγνωσίας», εκθέσεων οικολογικού και εικαστικού ενδιαφέροντος, καθώς και μουσικά events παγκόσμιας εμβέλειας ή απλές μουσικές βραδιές. Η εμπειρία που έχουμε αποκτήσει στην ενασχόλησή μας με τις Διοργανώσεις, μας επιτρέπει να διαχειριζόμαστε με τον αρτιότερο τρόπο την οργάνωση τέτοιου μεγέθους Εκδηλώσεων. Άλλωστε αυτό αποτελεί καθημερινό στοιχείο και της επιχείρησης Trekking Hellas Av. Θεσσαλίας (mammal Co.) που απασχολεί το ίδιο ανθρώπινο δυναμικό και διαχειρίζεται επίσης χιλιάδες πελάτες, Έλληνες και αλλοδαπούς σε εκδρομές τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, συνέδρια, διοργανώσεις, προωθητικές ενέργειες, προγράμματα team building και incentives_κλπ. Όλα τα παραπάνω αποτελούν εγγύηση για τα φετινά events που εκτιμούμε πως θα αποτελέσουν τις κορυφαίες εκδηλώσεις του καλοκαιριού.

Πρόκειται για events και αθλητικά γεγονότα ιδιαίτερης σημασίας, αφενός διότι είναι μιας πρώτης τάξεως προβολή της περιοχής μας, αφού πραγματοποιείται στην πιο οργανωμένη παραλία των Ανατολικών ακτών του Κίσαβου και αποτελεί ένα ιδανικό συνδυασμό θεάματος και διασκέδασης και αφετέρου, διότι προβλέπεται να προσελκύσει ένα ευρύτατο κοινό θέτοντας έτσι την πρωτοβουλία αυτή στο κέντρο του ενδιαφέροντος σε τοπικό και πανελλήνιο επίπεδο.

14^ο) Trekking Ανατολή-Μεταξοχώρι: Οι περιηγητές μπορούν να απολαύσουν μια πλούσια σε φυτικό πλούτο και καλά σηματοδοτημένη. Ξεκινώντας από την ορεινή Ανατολή, ένα χωριό με πλούσια ιστορία και φυσική ομορφιά. Οι κάτοικοι στην περίοδο της Κατοχής ανέπτυξαν μεγάλη αντιστασιακή δράση. Εδώ έδρασε και ο καπετάν-Κίσαβος. Σήμερα ο πληθυσμός της ανάγεται μόλις στους 397 κατοίκους τους χειμερινούς μήνες και στους 850 κατά τους καλοκαιρινούς, με κύριο εισόδημα προερχόμενο από τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Το χωριό απέχει 41χλμ. από τη Λάρισα και λίγα χλμ. (χωματόδρομο) από την Αγιά σε υψόμετρο περίπου 1.000μέτρων. Θα ξεκινήσουμε την πεζοπορία από την πλατεία του χωριού όπου και μπορείτε να επισκεφθείτε το Ναό του Αγίου Γεωργίου που διαθέτει μία πλούσια συλλογή Μεταβυζαντινών εικόνων. Θα ακολουθήσουμε το μονοπάτι Ο2 που ουσιαστικά ενώνει τον Όλυμπο με τον Κίσαβο και το Πήλιο. Το Μεταξοχώρι, ένα από το ομορφότερα χωριά της περιοχής, με αρκετά παραδοσιακά σπίτια, αρχοντικά τα περισσότερα, με πλούσια ιστορία και παράδοση, είχε αναπτύξει στο παρελθόν τη βιοτεχνία μεταξιού, από όπου και το όνομά του. Πολλά νερά, πλούσια βλάστηση στις ρεματιές με μεγάλα πλατάνια και νερόμυλους. Πολλοί αναφέρονται αυτό ως το

«χωριό των καλλιτεχνών», γιατί πολλοί είναι οι καλλιτέχνες που το επισκέπτονται και διαμένουν. Η διάρκεια της κατάβασης είναι περίπου στις 2,5 ώρες.

- Διάρκεια πορείας: 2,5 ώρες
- Διάρκεια προγράμματος: 3 ώρες
- min. Συμμετοχής: 6 άτομα
- Κατώτατο όριο ηλικίας: 10 χρονών
- Περίοδο υλοποίησης: όλο το έτος

15^ο) Trekking Μεγαλόβρυσο-Αγιά: Άλλη μια πεζοπορική διαδρομή (περίπου 45 λεπτά) με αφητηρία το Μεγαλόβρυσο και προορισμό το κεφαλοχώρι Αγιά. Παλιό μονοπάτι-καλντερίμι που διασχίζει πανέμορφο δάσος δίπλα σε ρέμα το οποίο συνδέει στο παρελθόν την Αγιά με το Μεγαλόβρυσο. Υπάρχει σήμανση με τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της διαδρομής και έχει εκδοθεί χάρτης. Πάνω ή δίπλα στο μονοπάτι υπάρχουν σημαντικά μεταβυζαντινά μνημεία -Άγιος Νικόλαος Κερασάς, Δώδεκα Απόστολοι, Αγία Τριάδα, Μονή της Παναγίας κ.ά. Το Μεγαλόβρυσο (παλιότερη ονομασία Νιβόλιανη = ουράνια πόλη στα σλαβικά) έχει ανακηρυχθεί παραδοσιακός οικισμός και τα σπίτια του (χτισμένα από ντόπιους και Ηπειρώτες μαστόρους) χαρακτηρίζονται από την ομοιομορφία ως προς το χρώμα τους. Το χωριό είναι χτισμένο πάνω σε δύο λοφοσειρές, σκαρφαλωμένο σε υψ. 600μ. στις ΒΑ. πλαγιές της Όσσας, 7χλμ. από την Αγιά και 14χλμ. από τον Αγιόκαμπο. Η χρονολογία ίδρυσης του χωριού δεν είναι γνωστή, όμως μπορούμε να την αναζητήσουμε μεταξύ 11ου-13ου αι. Οι 437 κάτοικοί του ασχολούνται με τη γεωργία, τη δενδροκομία και την κτηνοτροφία. Σήμερα ανήκει στο Δήμο Αγιάς. Η Αγιά, έδρα του ομώνυμου Δήμου, απέχει από τη Λάρισα 37χλμ. Η περιοχή κατοικήθηκε από τους προϊστορικούς χρόνους. Στη θέση Κωσταρή ήρθαν στο φως λείψανα οικισμού της πρώιμης και μέσης εποχής του Χαλκού. Στην αρχαιότητα έπαιξε σημαντικό ρόλο λόγω της στρατηγικής της θέσης. Η μακραίωνη ιστορία της έχει να επιδείξει πολλές επιδρομές, λεηλασίες και κατακτήσεις: Καταλανών, Αλβανών, Οθωμανών. Χτισμένη σε 200μ. υψ. στις Νότιες υπώρειες του Κισσάβου, κατοικείται το χειμώνα από 3.013 άτομα, που το καλοκαίρι αυξάνονται σε 5.000. Κατά τη διάρκεια του έτους οι Αγιώτες ασχολούνται με τις αγροτικές εργασίες, κυρίως με την παραγωγή μήλων, αχλαδιών και κερασιών, τα οποία καταλαμβάνουν τις πρώτες θέσεις στο εμπόριο. Ελάχιστοι εναπομείναντες εξασκούν το επάγγελμα του σαμαρά. Είναι πατρίδα του λόγιου μοναχού Μεθόδιου Ολύμπου.

- Διάρκεια πορείας: 45 λεπτά
- Διάρκεια προγράμματος: 1 ώρα
- min. Συμμετοχής: 6 άτομα
- Κατώτατο όριο ηλικίας: 10 χρονών
- Περίοδο υλοποίησης: όλο το έτος

ΜΕΡΟΣ Β΄ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Γενικός σκοπός-επιμέρους στόχοι της έρευνας. Μεθοδολογία της έρευνας.

Η έρευνα έγινε στην ευρύτερη περιοχή της Αγιάς, με τη μέθοδο του ερωτηματολογίου. Η διαδικασία της έρευνας ξεκίνησε στις 23.06.2016 και ολοκληρώθηκε στις 18.08.2016.

Υποβλήθηκαν 14 ερωτήσεις. Εκτός από τις τρεις πρώτες που χαρακτηρίζουν τους ερωτώμενους, οι υπόλοιπες έντεκα (11) ερωτήσεις είχαν σκοπό να ερευνήσουν τον τουρισμό στην περιοχή της Αγιάς. Οι τρεις (3) πρώτες αφορούσαν την υπάρχουσα κατάσταση, οι τρεις (3) επόμενες τα περιθώρια βελτίωσης, οι ερωτήσεις 7 και 8 αφορούσαν τις προσπάθειες που γίνονται και οι τρεις (3) τελευταίες την γνώμη που έχουν οι κάτοικοι της Αγιάς για τον τουρισμό στην περιοχή τους.

Απαντήθηκαν 28 ερωτηματολόγια εκ των οποίων:

- 9 από επαγγελματίες στον τουρισμό (ξενοδόχοι, εστιατορες)
- 19 από άσχετους με το τουριστικό επάγγελμα (αγρότες και 2 δημοσίους υπαλλήλους)

3.1 Αποτελέσματα

Ερώτηση 1: ΦΥΛΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΦΥΛΟ

ΦΥΛΟ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Γυναίκα	1	1%
Άνδρας	27	99%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: Φύλο

Ερώτηση 2: ΗΛΙΚΙΑ

Ερωτήθηκαν εικοσιοκτώ άτομα, οι ηλικίες τους ήταν από 21 έως 71, κυρίως 40 και 50 ετών

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΗΛΙΚΙΑ

ΗΛΙΚΙΑ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
21 – 31	1	4%
31 – 41	14	48%
41 – 51	10	37%
51-61	1	4%
61-71	2	7%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: Ηλικία

Ερώτηση 3: ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

ΕΙΔΟΣ ΣΧΕΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ	9	32%
ΠΑΡΑΠΛΕΥΡΗ	19	68%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: Σχέση των κατοίκων με τον τουρισμό.

Ερώτηση 4:ΠΟΣΟ ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4:ΠΟΣΟ ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ

ΠΟΣΟ ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ	ΑΡ. ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ	%
ΠΟΛΥ	0	0%
ΑΡΚΕΤΑ	9	32%
ΛΙΓΟ	9	32%
ΚΑΘΟΛΟΥ	10	36%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: Πόσο ποιοτικός είναι ο τουρισμός στην Αγιά

Σε ποσοστό 32% απαντούν ότι ο τουρισμός τους είναι λίγο ποιοτικός ή ότι δεν είναι καθόλου ποιοτικός, ενώ σε ποσοστό 32% απαντούν ότι είναι πολύ ή αρκετά ποιοτικός και σε ποσοστό 36% απαντούν ότι δεν είναι καθόλου ποιοτικός.

Ερώτηση 5: ΠΟΣΟ ΣΩΣΤΑ ΠΡΟΩΘΕΙΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ;

ΠΙΝΑΚΑΣ 5:ΠΟΣΟ ΣΩΣΤΑ ΠΡΟΩΘΕΙΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ;

ΠΟΣΟ ΣΩΣΤΑ ΠΡΟΩΘΕΙΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΪΟΝ;	ΑΡ. ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ	%
ΠΟΛΥ	0	0%
ΑΡΚΕΤΑ	7	25%
ΛΙΓΟ	9	32%
ΚΑΘΟΛΟΥ	12	43%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5: Πόσο σωστά προωθείται το προϊόν;

Το 43% θεωρούν πως το προϊόν δεν προωθείται καθόλου ενώ το 32 απαντάει πως προωθείται λίγο και το 25% θεωρεί πως προωθείται αρκετά.

Ερώτηση 6: ΠΟΣΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΣ ΕΙΝΑΙ ΣΑΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ Η ΑΓΙΑ;

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΠΟΣΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΣ ΕΙΝΑΙ ΣΑΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ Η ΑΓΙΑ;

ΠΟΣΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΣ ΕΙΝΑΙ ΣΑΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ Η ΑΓΙΑ;	ΑΡ. ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ	%
ΠΟΛΥ	0	0%
ΑΡΚΕΤΑ	18	64%
ΛΙΓΟ	10	36%
ΚΑΘΟΛΟΥ	0	0%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6: Πόσο ανταγωνιστικός είναι σαν προορισμός η Αγιά;

Το αντίθετο συμβαίνει με την ανταγωνιστικότητα του τουρισμού

Το 64% πιστεύει πως υπάρχει αρκετός ανταγωνισμός, ενώ το 36% πως υπάρχει λίγος.

Ερώτηση 7: ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΕΡΙΘΩΡΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ;

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΕΡΙΘΩΡΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ;

ΠΕΡΙΘΩΡΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ	ΑΡ. ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ	%
ΠΟΛΛΑ	3	11%
ΑΡΚΕΤΑ	13	46%
ΛΙΓΑ	12	43%
ΚΑΘΟΛΟΥ	0	0%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7: Υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης;

Στα περιθώρια βελτίωσης οι γνώμες είναι διχασμένες

Το 43% από αυτούς πιστεύουν ότι υπάρχουν πολλά περιθώρια

3\46% από αυτούς μόνο αρκετά

Ενώ 11% πολλά.

Ερώτηση 8: ΠΟΙΑ Η ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ;

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΠΟΙΑ Η ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ;

ΠΟΙΑ Η ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ;	ΑΡ. ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ	%
ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ	9	32%
ΑΡΚΕΤΑ ΚΑΛΗ	17	61%
ΛΙΓΟ ΚΑΛΗ	2	7%
ΚΑΘΟΛΟΥ ΚΑΛΗ	0	0%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8: Ποια η γνώμη σας για τον εναλλακτικό τουρισμό;

Έχουν αρκετά καλή γνώμη για τον εναλλακτικό τουρισμό, με 61% να απαντάνε αρκετά καλή και 32% πολύ καλή ενώ το 7% απαντάει λίγο καλή.

Αυτό φαίνεται και από την επόμενη ερώτηση στην οποία συμφωνούν απόλυτα ότι η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού θα προσελκύσει πελάτες.

Ερώτηση 9: ΜΠΟΡΕΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΝΑ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΕΙ ΠΕΛΑΤΕΣ;

**ΠΙΝΑΚΑΣ 9 : ΜΠΟΡΕΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΝΑ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΕΙ ΠΕΛΑΤΕΣ;**

ΜΠΟΡΕΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΝΑ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΕΙ ΠΕΛΑΤΕΣ;	ΑΡ. ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ	%
ΠΟΛΥ	7	25%
ΑΡΚΕΤΑ	19	68%%
ΛΙΓΟ	2	7%
ΚΑΘΟΛΟΥ	0	0%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9: Μπορεί η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού να προσελκύσει πελάτες;

Ερώτηση 10: ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ;

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ;

ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ;	ΑΡ. ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ	%
ΠΟΛΥ	0	0%
ΑΡΚΕΤΑ	0	0%
ΛΙΓΟ	8	29%
ΚΑΘΟΛΟΥ	20	71%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10:Υπάρχει κρατική πρωτοβουλία για την ανάπτυξη του τουρισμού;

Απογοητευμένοι δείχνουν από την κρατική βοήθεια για την ανάπτυξη του τουρισμού
Το 71% πιστεύουν ότι δεν υπάρχει καθόλου κρατική βοήθεια για την ανάπτυξη του τουρισμού, ενώ οι υπόλοιποι 29% ότι η κρατική βοήθεια είναι λίγη

Ερώτηση 11: ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ;

ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ;

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ;	ΑΡ. ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ	%
ΥΠΟΔΟΜΕΣ	4	14%
ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ	22	76%
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	0	0%
ΕΜΠΕΙΡΙΑ	2	10%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11:Τι είναι απαραίτητο για την ανάπτυξη του τουρισμού;

Ενώ για την ανάπτυξη προτεραιότητα δίνουν στην διαφήμιση με ποσοστό 76%, στις υποδομές με 14%, και στην εμπειρία – εκπαίδευση λιγότερο με ποσοστό 10%.

Ερώτηση 12: ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ;

ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ;

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ;	ΑΡ. ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ	%
ΦΥΣΗ	14	50%
ΙΣΤΟΡΙΑ	0	0%
ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΤΗΤΑ	2	7%
ΚΟΣΤΟΣ	12	43%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12:Πλεονεκτήματα της Αγιάς

Σαν πλεονέκτημα στην περιοχή τους βλέπουν την φύση με ποσοστό 50% ,την αυθεντικότητα των ανθρώπων 7% και το κόστος 43% ενώ παραβλέπουν τελείως την ιστορία της περιοχής

Ερώτηση 13: ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ;

ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ;

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ;	ΑΡ. ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ	%
ΑΓΝΩΣΤΗ	19	68%
ΑΠΕΙΡΙΑ	0	0%
ΜΗ ΚΑΘΑΡΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ	9	32%
ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ	0	0%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13:Μειονεκτήματα της Αγίας

Ως μειονεκτήματα κυρίως αντιλαμβάνονται το γεγονός ότι είναι άγνωστη σαν τουριστικός προορισμός 68% και ότι δεν είναι καθαρά τουριστική περιοχή.

Ερώτηση 14: ΠΟΙΟ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ;

ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΠΟΙΟ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ;

ΠΟΙΟ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ;	ΑΡ. ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ	%
ΘΑ ΕΞΕΛΙΧΘΕΙ ΣΕ ΚΥΡΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	16	57%
ΘΑ ΠΑΡΑΜΕΙΝΗ ΣΤΑΣΙΜΟ	0	0%
ΘΑ ΑΛΛΑΞΕΙ ΣΕ ΠΙΟ ΕΞΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΕΙΔΟΣ	12	43%
ΘΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΕΙ	0	0%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14: Ποιο το μέλλον του τουρισμού στην Αγιά;

Οι επαγγελματίες του κλάδου βλέπουν ότι στο μέλλον η Αγιά θα προσανατολιστεί σε πιο κύρια δραστηριότητα 57% και θα αλλάξει σε πιο εξιδικευμένο είδος 43%

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

I. Συμπεράσματα Έρευνας

Η Αγιά είναι μια περιοχή που δεν έχει αναπτυχθεί τουριστικά. Η βόρεια περιοχή της αν και προσπαθεί να αξιοποιήσει την μεγάλη ακτογραμμή της δεν έχει καταφέρει να ξεφύγει από την αντίληψη ότι είναι μια περιοχή του νομού Λάρισας, με περιορισμένες υποδομές και χαμηλό επίπεδο παρεχομένων υπηρεσιών.

Η νότια περιοχή είναι επικεντρωμένη σε μια πολύ δυνατή γεωργία (από τις ποιο δυναμικές γεωργικές περιοχές στην Ελλάδα) και βάζει τον τουρισμό σε δεύτερη μοίρα

Η κεντρική περιοχή της Αγιάς που περιλαμβάνει το ορεινό όγκο του Κίσαβου προσπαθεί να αναπτύξει κάποια μορφή εναλλακτικού (ορεινού) τουρισμού σαν μια επαγγελματική διέξοδο.

Οι τρεις περιοχές είναι ασύνδετες μεταξύ τους, τόσο επαγγελματικά όσο και σε θέματα σκοπών και στόχων.

Οι ίδιοι οι πολίτες της περιοχής αναγνωρίζουν ότι η ποιότητα του προϊόντος που προσφέρουν είναι χαμηλή, όπως φαίνεται από τις απαντήσεις της πρώτης ερώτησης. Όμως βλέπουν αρκετά περιθώρια βελτίωσης σύμφωνα με την ερώτηση 4 με τους επαγγελματίες να είναι πιο αισιόδοξοι από τους αγρότες.

Όλοι τους αναγνωρίζουν ότι το τουριστικό προϊόν της Αγιάς δεν προωθείται σωστά, από συγκεκριμένα λίγο έως καθόλου σωστά. Αυτό θα πρέπει να το συνδυάσουμε με άλλες απαντήσεις για να μπορέσουμε να βγάλουμε ένα ασφαλές συμπέρασμα.

Οι αγρότες δεν θεωρούν ανταγωνιστικό προορισμό την Αγιά ενώ οι επαγγελματίες είναι πάλι ποιο αισιόδοξοι και θεωρούν ότι είναι αρκετά ανταγωνιστικός προορισμός, ίσως να είναι η διαφορετική οπτική της κάθε ομάδας

Και οι δύο πάντως συμφωνούν ότι δεν υπάρχει κρατική μέριμνα για την ανάπτυξη του τουρισμού, που ίσως να είναι λογικό και από πλευράς κρατικής μηχανής, μιας και η Αγιά εμφανίστηκε τουριστικά μόλις τα τελευταία χρόνια, όταν στο κρατικό μηχανισμό προσέτρεχαν περιοχές σαν την Κρήτη ή τη Ρόδο και την Σαντορίνη

Στην ερώτηση τι είναι απαραίτητο για την ανάπτυξη του τουρισμού οι περισσότεροι απάντησαν η διαφήμιση! Λίγοι οι υποδομές και μόνο δύο επαγγελματίες η εμπειρία – εκπαίδευση. Σε συνδυασμό με τις απαντήσεις στις δύο επόμενες ερωτήσεις: πλεονεκτήματα η φύση και χαμηλό κόστος και μειονεκτήματα η άγνωστη περιοχή και μη καθαρά τουριστική περιοχή, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι πράγματι τους λείπει η εμπειρία και η γνώση ώστε να δημιουργήσουν ένα τουριστικό προϊόν (όπως είχαν επισημάνει δύο επαγγελματίες στην ερώτηση 8 και δύο ακόμη που δήλωσαν ως πλεονέκτημα την αυθεντικότητα στην ερώτηση 3). Άλλο χαρακτηριστικό στο

ερωτηματολόγιο που συνηγορεί είναι ότι κανείς δεν έδωσε άλλη απάντηση εκτός από τις προκαθορισμένες αν και είχε τη δυνατότητα, πιθανόν να μην έχουν εικόνες από αντίστοιχες περιπτώσεις.

Μένουν να σχολιαστούν οι ερωτήσεις 5 και 6

Έχουν τις πιο θετικές απαντήσεις, όλοι έχουν πολύ καλή ή αρκετά καλή γνώμη για τον εναλλακτικό τουρισμό και θεωρούν ότι μπορεί να προσελκύσει πελάτες. Δεν μπορούμε να συμπεράνουμε όμως ότι οι απαντήσεις τους είναι αποτέλεσμα εμπειρίας και όχι απλώς αναπαραγωγή δημοσιευμάτων εφημερίδων και περιοδικών. Ίσως αντλούν πληροφορίες από το πιο μικρό χωριό της περιοχής, την Ανατολή, όταν βλέπουν εκατοντάδες επισκέπτες στο μοναστήρι του Αγ. Ιωάννη για την ανταλλαγή βιολογικών σπόρων.

Ελπίζουν στον εναλλακτικό τουρισμό σαν μια διέξοδο και ένα τρόπο να προσελκύσουν πελάτες, είναι λογικό μιας και βόρεια τους πολύ κοντά βρίσκονται οι μεγάλες παραλίες του νομού Πιερίας, με μεγάλα οργανωμένα ξενοδοχειακά μαζικού τουρισμού συγκροτήματα, που θα ήταν πολύ δύσκολο να τους ανταγωνιστούν. Από την άλλη πλευρά, ανατολικά, έχουν να ανταγωνιστούν ένα άλλο είδος τουριστικού προορισμού, ποιο ελιτίστικο και εξεζητημένο, το Πήλιο και αυτό σε απόσταση λίγων χιλιομέτρων.

Ζητούμενο λοιπόν είναι η διαφοροποίηση του προϊόντος και δυστυχώς μόνο δύο απάντησαν στην ερώτηση 8, ότι απαραίτητο για την ανάπτυξη είναι η εμπειρία και η εκπαίδευση.

Η Αγιά ίσως να είναι ο πιο νέος τουριστικός προορισμός στην Ελλάδα, μόλις τα τελευταία χρόνια άρχισε να προσπαθεί να αναπτύξει τον τουρισμό. Έχει αξιόλογη ιστορία και φυσικό τοπίο, ενώ η απομόνωση της τόσο καιρό έχει κρατήσει το χρώμα της αναλλοίωτο.

Λόγω θέσης και ήδη διαμορφωμένης κατάστασης από τον ανταγωνισμό, η Αγιά πρέπει να προσανατολιστεί σε ιδιαίτερες μορφές τουρισμού, όπως ο αγροτουρισμός ή φυσιολατρικός τουρισμός κ.α.

Όταν όμως ο εναλλακτικός τουρισμός προϋποθέτει την σύνδεση της τοπικής κοινωνίας με το τουριστικό προϊόν, πρέπει να πεισθούν οι αγρότες της περιοχής να συμμετάσχουν, όπως επίσης και οι τρεις περιοχές της Αγιάς, αγροτική, ορεινή και παραθαλάσσια να συνεργαστούν. Αυτό απαιτεί δέσμευση από όλες της πλευρές και υποστήριξη από την τοπική αυτοδιοίκηση και τους κρατικούς φορείς.

II.Γενικά Συμπεράσματα

Η περιοχή της Αγιάς βρίσκεται στο ξεκίνημα της τουριστικής της ανάπτυξης με λίγες, διάσπαρτες, χωρίς οργάνωση και συνοχή επιχειρήσεις σε μια μεγάλη έκταση. Σε συνδυασμό με το άπειρο ανθρώπινο δυναμικό και την έλλειψη προσοχής από την πολιτεία, όπως και η έλλειψη σαφούς προσανατολισμού στον αγροτουρισμό ή της εναλλακτικές μορφές του τουρισμού ή έστω μιας τυπικής μορφής τουρισμού δεν μπορεί να αναδείξει μια τουριστική ταυτότητα, πόσο μάλλον εναλλακτική. Βέβαια αυτό μπορεί εν μέρει να δικαιολογηθεί από το πρόσφατο της προσπάθειας της διαμόρφωσης του παραλιακού μετώπου, που έχει μόλις 10-15 χρόνια διαμορφωμένο και αυτό με ελάχιστο σχεδιασμό από την Περιφέρεια Θεσσαλίας που κατεύθυνε τις εξελίξεις. Η περιοχή της Αγιάς αν και έχει όλες τις προϋποθέσεις ανάπτυξης εναλλακτικού τουρισμού αδυνατεί για τους παραπάνω λόγους να παρουσιάσει ως τώρα ένα προϊόν που θα προσελκύσει τον τουρισμό. Για μια σωστότερη προσέγγιση του τουρισμού εναλλακτικής ή μη στην Αγιά θα πρέπει να υπάρξει ένας κεντρικός σχεδιασμός σε επίπεδο Περιφέρειας και Δήμου όπως και αντίστοιχη οργάνωση σε επίπεδο κοινοτικού διαμερίσματος και επιχείρησης ώστε να προσδιοριστούν και να αναδειχθούν τουριστικές προτάσεις. Αυτές θα στηριχτούν στις ιδιαιτερότητες της περιοχής όπως το Δ του Πηνειού ο εύκολος προσβάσιμος και σχετικά παρθένος ορεινός όγκος του Κισσάβου και η μεγάλη ακτο-γραμμή στους πρόποδες του. Ο συνδυασμός των παραπάνω θα καταστήσουν τον Δήμο Αγιάς σαν έναν προορισμό ιδιαίτερο.

Βιβλιογραφία

A. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

1. Butler, R. W.,(1990),''Alternative tourism:pious hope or Trojan Horse'', Journal of Travel Research,Vol. 28(3), pp.40-45
2. Cazes, G.H. (1989),'' Alternative tourism: Reflections on an ambiguous concept. In: Singh, T.V., Theus, H.L &Go, F.M (eds). Towards Appropriate Tourism: The Case of Developing Countries, Frankfurt: Peter Lang,pp117-126'' 1989
3. Cohen, E.,(1973)'' Nomads from affluence: Notes on the phenomenon of drifter tourism, International Journal of Comparative Sociology, Vol 14(1-2),pp.89-103., 1973
4. Gannon, A., (1993), ''Rural tourism as a factor in rural community economic development for economies in transition, In: Bramwell, B.and Lane, B.(eds), Rural Tourism and Sustainable Tourism development, Channel View: Clevedon,pp.51-60., 1993
5. Himmetoglu, B., (1992), ''What is soft Tourism Proceedings of the International Conference on Architecture of Soft Tourism Trabzon, Turkey: Yildz University Faculty of Architecture Press.
6. Inskip, E.,(1991), ''Tourism Planning: An Integrated and Sustainable Development Approach, New York: Van Nostrand Reinhold
7. Laarman, J.G. and P.B. Durst, (1987), '' Nature travel and tropical forest, FPEI Working Paper 23, Research Triangle Park, NC: Southeastern Center of Forest Economics Research.,1987

B. ΔΙΕΘΝΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΗ

- 1 Fennell D., (2001) '' Οικοτουρισμός '', Εκδόσεις Έλλην 2001
- 2 Roger Doswell, (2002) ''Τουρισμός- Ο ρόλος του αποτελεσματικού μάνατζμεντ'', Κριτική

Γ. ΕΛΛΗΝΙΚΗ

1. Βαρβαρέσος. Σ. (2009), "Η κρίση του ελληνικού μοντέλου τουριστικής ανάπτυξης και η διεθνής οικονομική κρίση", Διεθνής οικονομική κρίση και Τουρισμός, Επιστημονική ημερίδα από το Τμ. Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Αθήνας, 19 Μαρτίου 2009, σελ.10-18.
2. Δ. Καραχοντζίδης- Κ. Σφακιανάκης, (2002) "Τουριστική εποχικότητα", Περιοδικό Τουρισμός και Οικονομία, τεύχος Σεπτεμβρίου 2002
3. ΕΟΤ/Τουρισμός (1985), "Ανάπτυξη, συμμετοχή, ποιότητα ζωής", Εκδοση Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού 1985
4. Ηγουμενάκης, Ν., (1997) "Τουριστική Οικονομία", Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα 1997, σελ. 13-19.
5. Κοκκώσης Χ. – Παρπαίρης Α., (1995), "Φέρουσα Ικανότητα: Καταλύτης διαμόρφωσης αρμονικών σχέσεων τουρισμού και περιβάλλοντος", Τεχνικά Χρονικά, Τεύχος 5/95.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Φωτογραφικό Υλικό Δήμου Αγιάς

Οι εικόνες είναι από το χωριό της Αγιάς

Οι εικόνες είναι από την παραλία του Δήμου Αγιάς

Η εικόνα στα αριστερά είναι από τα ερείπια του Κάστρου Βελίκας
Η εικόνα στα δεξιά είναι από την κεντρική πλατεία του Δήμου Αγιάς

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. ΦΥΛΟ: Άντρας Γυναίκα
2. ΗΛΙΚΙΑ:.....
3. ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ:
- 1 επαγγελματική
- 2 παράπλευρη
- 3 άσχετος/η
4. ΠΟΣΟ ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ;
- 1 πολύ
- 2 αρκετά
- 3 λίγο
- 4 καθόλου
5. ΠΟΣΟ ΣΩΣΤΑ ΠΡΟΩΘΕΙΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΙΟΝ;
- 1 πολύ 2 αρκετά 3 λίγο 4 καθόλου
6. ΠΟΣΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΣ ΕΙΝΑΙ ΣΑΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ Η ΑΓΙΑ;
- 1 πολύ 2 αρκετά 3 λίγο 4 καθόλου
7. ΠΕΡΙΘΩΡΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ;
- 1 πολλά 2 αρκετά 3 λίγα 4 καθόλου
8. ΠΟΙΑ Η ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ;
- 1 πολύ καλή 2 αρκετά καλή 3 λίγο καλή 4 καθόλου καλή
9. ΜΠΟΡΕΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΝΑ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΕΙ ΠΕΛΑΤΕΣ;
- 1 πολύ 2 αρκετά 3 λίγο 4 καθόλου

10. ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ;

1 πολύ 2 αρκετά 3 λίγο 4 καθόλου

11. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ;

1 διαφήμιση 2 υποδομές 3 χρηματοδότηση 4 εμπειρία

Άλλο:.....

12. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ

1 φύση 2 ιστορία 3 αυθεντικότητα 4 κόστος

Άλλο:.....

13. ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ

1 άγνωστη 2 απειρία 3 μη καθαρά τουριστική

4 αδυναμία πρόσβασης

Άλλο:.....

14. ΠΟΙΟ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ;

1 θα εξελιχθεί σε κύρια δραστηριότητα

2 θα παραμείνει στάσιμο

3 θα αλλάξει σε πιο εξειδικευμένο είδος τουρισμού

4 θα περιοριστεί

Άλλο:.....